

# JuCiVol

Πρόγραμμα καθοδήγησης εκπαιδευτών για τη στήριξη των νέων στον εθελοντισμό



JUNIOR CITIZENS THROUGH  
VOLUNTEERING



Erasmus+

n° 580398-EPP-1-2016-1-ES-EPPKA3-IPI-SOC-IN



[www.JuCiVol.eu](http://www.JuCiVol.eu)

Επιμέλεια από το Iriv Conseil, Νοέμβριος 2018

Επιμέλεια από: Δρ. Bénédicte HALBA- Iriv Conseil

Συν-συγγραφείς:

Δρ. Mónica Ibañez Angulo, Πανεπιστήμιο Burgos (Ισπανία)

Δρ. Bénédicte HALBA, Ινστιτούτο για την Έρευνα και Πληροφόρηση στον Εθελοντισμό (Γαλλία)

Δρ. Andrea Cenderello, ERIFO, Ente per la Ricerca e Formazione (Ιταλία)

Δρ. Marjeta Pisk, Ερευνητικό Κέντρο της Σλοβένικης Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών (ZRC SAZU) (Σλοβενία)

Δρ. Λουκάς Αντωνίου, Ινστιτούτο Εργασίας Κύπρου - ΙΝΕΚ-ΠΕΟ (Κύπρος)

Νοέμβριος 2018

Junior Citizens through Volunteering (JUCIVOL)

Αριθμός προγράμματος: 580398-EPP-1-2016-1-ES-EPPKA3-IP1-SOC-IN



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union

**Δήλωση:** Οι πληροφορίες και οι θέσεις αυτής της έκδοσης είναι των συγγραφέων και δεν αντανακλούν αναγκαστικά την επίσημη άποψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ούτε οι θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα σώματα ούτε άλλο πρόσωπο που δρα εκ μέρους τους μπορεί να πάρει την ευθύνη για τη χρήση που μπορεί να γίνει από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται μέσα.

## Περιεχόμενα

- 1.** Εισαγωγή – πρόγραμμα καθοδήγησης για εκπαιδευτές
- 2.** Μακρο-επίπεδο – γνώση για το θεσμικό περιβάλλον για την εφαρμογή της διαδικασίας JUCIVOL
- 3.** Μεσο-επίπεδο – εντοπισμός σχετικών υποδομών – σύνδεσμοι, οργανισμοί εργοδοτών και οργανισμοί νεολαίας
- 4.** Μικρο-επίπεδο – εντοπισμός των κατάλληλων επαγγελματιών – δάσκαλοι και εκπαιδευτές για τη στήριξη των νέων
- 5.** Θεωρητικές αναφορές για το πρόγραμμα καθοδήγησης – Εθελοντισμός, μη-τυπική, τυπική και άτυπη μάθηση εκπαίδευση
- 6.** Πρακτικές προσεγγίσεις – παιδαγωγικές προσεγγίσεις και περιεχόμενο των περιόδων της καθοδήγησης

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- A.** Προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω – Πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος JUCIVOL στις 5 συμμετέχουσες χώρες – ανάδραση από τους επαγγελματίες
- B.** Βιβλιογραφία για περαιτέρω πληροφορίες
- Γ.** Ευρωπαϊκή ομάδα – παραδείγματα επαγγελματικών προφίλ για τους καθοδηγητές

## Κύρια σημεία για το σχεδιασμό του προγράμματος καθοδήγησης για τους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους που βρίσκονται σε 'κίνδυνο'

Το πλαίσιο του προγράμματος καθοδήγησης χωρίζεται σε 6 βασικά μέρη:

- 1- **Εισαγωγή** – γενική διάταξη για την κατανόηση του προγράμματος καθοδήγησης
- 2- **Μακρο-επίπεδο:** το εθνικό περιβάλλον – ένα πρώτο βήμα, οι επαγγελματίες θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για το θεσμικό και/ή νομικό πλαίσιο του εθελοντισμού στις χώρες τους και την επίσημη αναγνώριση ειδικά σε σχέση με την εκπαίδευση και την κατάρτιση
- 3- **Μεσο-επίπεδο** – δεύτερο βήμα, οι επαγγελματίες θα πρέπει να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των εθελοντικών οργανώσεων – των πιο σχετικών για να υποδέχονται τους νέους και για να αποκτήσουν εθελοντική εμπειρία
- 4- **Μικρο-επίπεδο:** ως τρίτο βήμα, οι καθοδηγητές θα πρέπει να έχουν την ικανότητα να καθορίσουν ένα 'ιδανικό προφίλ' των επαγγελματιών που εργάζονται με τους νέους σε 'κίνδυνο' – τα προφίλ και τα απαιτούμενα για να στηρίξουν κατάλληλα τους νέους στη διαδικασία JuCiVol
- 5- **Θεωρητικές αναφορές για το πρόγραμμα καθοδήγησης – Θέματα εθελοντισμού,** μη τυπική, τυπική και άτυπη μάθηση και εκπαίδευση και διαπολιτισμική μάθηση
- 6- **Παιδαγωγική καθοδήγηση για το πρόγραμμα καθοδήγησης** – προσέγγιση τριών βημάτων έχει σχεδιαστεί μαζί με το περιεχόμενο των 5 περιόδων για να παρακολουθήσουν οι επαγγελματίες για την κατάλληλη στήριξη των νέων

## Παραρτήματα

- **Ανάδραση για το πρόγραμμα** - κατά τη διάρκεια της δοκιμής ανάμεσα στους επαγγελματίες – εκπαιδευτές
- **Γλωσσάριο** – σημαντικές σχετικές έννοιες για καθοδηγητές για περαιτέρω θεωρητικό και παιδαγωγικό περιεχόμενο
- **Βιβλιογραφία** και λίστα με σχετικά προγράμματα
- **Ικανότητες που μαζεύτηκαν από το σχεδιασμό και την πιλοτική εφαρμογή της προσέγγισης JuCiVol – Ευρωπαϊκή ομάδα**

## 1. Εισαγωγή – Γενική Διάταξη

Το πρόγραμμα Junior Citizens through Volunteering (JuCiVol) σχετίζεται με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που έγινε στο τέλος του Ευρωπαϊκού Έτους για τον Εθελοντισμό (ΕΥV2011) «Ο εθελοντισμός είναι δημιουργία του ανθρώπινου και του κοινωνικού κεφαλαίου. Είναι το μονοπάτι για την ένταξη και απασχόληση και κλειδί για την κοινωνική συνοχή. Πάνω από όλα, ο εθελοντισμός μεταφράζει τις βασικές αξίες της δικαιοσύνης αλληλεγγύης, συμπερίληψης και ενεργής συμμετοχής, στα οποία εδράζετε η Ευρώπη, σε δράση». Οπότεν, το πρόγραμμα JuCiVol έχει σκοπό να ενδυναμώσει την κουλτούρα των δημοκρατικών αξιών, των βασικών δικαιωμάτων και να ενημερώσει για την ενεργή συμμετοχή με την αύξηση του εθελοντισμού και της συμμετοχής εθελοντών στους οργανισμούς των νέων. Απευθύνεται στους επαγγελματίες που εργάζονται με τους νέους που είναι σε 'κίνδυνο', νέοι που βρίσκονται σε δυσμενή κοινωνική θέση λόγω του μεταναστευτικού τους υπόβαθρου ή επειδή ζουν σε υποβαθμισμένες γειτονιές/περιοχές. Επίσης, σε νέους που έχουν αποκλεισθεί από το σχολείο και δεν έχουν κανένα δίπλωμα και ανήκουν στη λεγόμενη κατηγορία Έκτός Εκπαίδευσης εκτός Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEET).

Το πρόγραμμα JUCIVOL σχεδιάζει ένα πρόγραμμα καθοδήγησης για επαγγελματίες – δασκάλους και εκπαιδευτές – και συνδυάζει τη θεωρητική προσέγγιση στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο και την πρακτική προσέγγιση για να στηρίξει τους επαγγελματίες να αναγνωρίζουν και αξιολογούν τις εμπειρίες και δεξιότητες που είναι συνδεδεμένες με την εθελοντική δράση στη βάση της εκπαίδευσης των νέων. Οι καλύτεροι εκπαιδευτικοί είναι ενημερωμένοι για τις βασικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ομάδες στόχου στη διαδικασία μάθησης. Θα είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να προσφέρουν ένα καινοτόμο τρόπο στον εθελοντισμό, ο οποίος εκλαμβάνεται ως μία εναλλακτική και καινοτόμα στρατηγική μάθησης.

Ο πρώτος αντικειμενικός στόχος του προγράμματος καθοδήγησης αναφέρετε στην πρώτη ομάδα στόχου, επαγγελματίες – δάσκαλοι και εκπαιδευτές – και στοχεύει να τους βοηθήσει έτσι ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν τα βασικά εμπόδια στον αποτελεσματικό εθελοντισμό ή γενικότερα στην εφαρμογή του δικαιώματος των νέων που είναι λιγότερο ευαίσθητοι σ' αυτό το βασικό δικαίωμα. Η ιδέα είναι να βελτιώσει την πρόσβασή τους στο πολιτικό, οικονομικό, πολιτισμικό και εκπαιδευτικό δικαίωμα που προέρχεται με την εθελοντική δράση. Η γνώση τέτοιων εμποδίων είναι ουσιαστικό στοιχείο για τη στήριξη των νέων.

Άλλος ένα βασικός στόχος του προγράμματος καθοδήγησης JUCIVOL, που αφορά τους δασκάλους και τους εκπαιδευτές, είναι η εξοικείωση με τη διαδικασία της Κοπεγχάγης, η οποία στοχεύει στην επίσημη εκπαίδευση – την οποία την αποκτάει κανείς στο σχολείο ή σε οποιοδήποτε επίσημη κατάρτιση – με τη μη-τυπική και άτυπη κατάρτιση – την οποία την αποκτάει κανείς εκτός σχολείου ή σε μη παραδοσιακή κατάρτιση όπως στους οργανισμούς. Η διαδικασία της Μπολόνιας, επικεντρώνεται στην επίσημη μάθηση, είναι πιο γνωστή στους δασκάλους και εκπαιδευτικούς ιδιαίτερα στην έκφραση απόκτησης διπλώματος και προσόντων σε

σχέση με τις δεξιότητες. Η διαδικασία της Κοπεγχάγης είναι συμπληρωματική, ιδιαίτερα στη διαδικασία 'Εκτίμησης της Προηγούμενης Μάθησης' που μπορεί να είναι πολύ σχετική με τα προφίλ των νέων που επικεντρώνεται το πρόγραμμα JUCIVOL, επειδή είναι διστακτικοί στην παραδοσιακή μάθηση – στις τάξεις, δηλαδή.

Ένας τρίτος στόχος του προγράμματος καθοδήγησης είναι, επομένως, να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτές έτσι ώστε να εφαρμόσουν κατάλληλα την εκπαίδευση που σχεδιάζεται για τους νέους (το πρώτο παραδοτέο του JUCIVOL) που εκλαμβάνονται να είναι στον κίνδυνο αποκλεισμού. Η εκπαίδευση, επομένως, είναι μια συνεχής αναφορά του προγράμματος καθοδήγησης. Στην όλη διαδικασία, πολλά εργαλεία και μέθοδοι μπορούν να αναγνωριστούν για να συμπληρώσουν την παιδαγωγική προσέγγιση και για 'την κατάρτιση των νέων' και για το 'πρόγραμμα καθοδήγησης' που σχεδιάζονται από το JUCIVOL. Είναι μια προληπτική διαδικασία – ζητείται από τους επαγγελματίες να συμπληρώσουν το πρόγραμμα καθοδήγησης τους με οποιοδήποτε σχετικό εργαλείο ή στρατηγική που μπορούν να εντοπίσουν για να πετύχουν τον στόχο του JUCIVOL – προσφέροντας μια εναλλακτική στρατηγική στους νέους σε κίνδυνο για να συμπεριληφθούν και κοινωνικά και επαγγελματικά μέσω του εθελοντισμού.

## 2. Μακρο-επίπεδο – γνώση για το εθνικό περιβάλλον

Το πρώτο βήμα, για οποιοδήποτε επαγγελματία που επιθυμεί να εφαρμόσει την καινοτόμο παιδαγωγική προσέγγιση που εισηγείται το JUCIVOL (εκπαίδευση νέων), είναι να πληροφορηθεί για το γενικό πλαίσιο του Εθελοντισμού στην χώρα του. Όσο πιο πολύ εκτιμάται η εθελοντική εμπειρία και αναγνωρίζεται επίσημα, τόσο ευκολότερο θα είναι για αυτούς να πείσουν τους νέους αλλά και τα άτομα που είναι υπεύθυνα για την απασχόληση ή κατάρτιση στο να προσφέρουν ευκαιρίες στη βάση της εθελοντικής εμπειρίας.

Με την ευκαιρία του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού (EYV 2011), έχουν δημοσιευτεί εθνικές αναφορές στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ασχολούνται με: γενικές πληροφορίες για τον εθελοντισμό και τους εθελοντές (ορισμός, ιστορία, εθελοντικές δραστηριότητες), το θεσμικό πλαίσιο (κύριες σχετικές οργανώσεις και τα εθνικά προγράμματα και πολιτικές), το νομικό πλαίσιο (νόμοι και νομικές διατάξεις), και την οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική διάσταση του εθελοντισμού (χορηγίες, οφέλη) και την επίσημη αναγνώριση σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (δεξιότητες εθελοντών στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα). Αυτές οι αναφορές θα πρέπει να είναι η βασική παιδαγωγική στήριξη των επαγγελματιών επειδή χρειάζεται να είναι ενημερωμένοι και να βλέπουν απτά παραδείγματα.

Στο μακρο-επίπεδο, οι επαγγελματίες θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι, με τη διαδικασία της Κοπεγχάγης, η οποία δίνει αξία στη μη τυπική και άτυπη μάθηση επειδή ο εθελοντισμός είναι ένα τέτοιο παράδειγμα αυτής της μάθησης (Halba, 2014). Η εφαρμογή των δραστηριοτήτων μάθησης λαμβάνει χώρα σε πολλά επίπεδα διατύπωσης: άτυπη, μη-τυπική και τυπική μάθηση (Huber & Reynolds, 2014). Επομένως ο εθελοντισμός θα πρέπει να επεξηγείται ως μέρος της εναλλακτικής στρατηγικής εκπαίδευσης για τους νέους σε 'κίνδυνο' και ως εκπαιδευτική ευκαιρία στη μάχη ενάντια στο θέμα "NEET".

## Νομικό πλαίσιο εθελοντισμού στις συμμετέχουσες χώρες



Ο εθελοντισμός είναι ένα από τα βασικά συστατικά του Ισπανικού τριτογενή τομέα και ρυθμίζεται από τον Εθνικό Νόμο 6/1996, 15<sup>th</sup> Ιανουαρίου (*Ley Nacional 6/1996 sobre Voluntariado*) που αντικαταστάθηκε από το νέο Νόμο το 2015 replaced by a new Law in 2015 επικαιροποίηση του περιεχομένου του εθελοντισμού.



Δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο για τον εθελοντισμό αλλά βασική αναφορά νόμου για τους συνδέσμους – την Πράξη που λέει ότι ένας σύνδεσμος πρέπει να δημιουργηθεί και να διοικείται από εθελοντές και ωφελείτε από κάποιες διατάξεις (κοινωνικός χρόνος, VPL) από κάποιους συγκεκριμένους νόμους που έχουν από τότε υιοθετηθεί.



Ο Νόμος του 2006 για το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού είναι η κυριότερη νομοθεσία – ορίζει τον εθελοντή και τον οργανισμό στο τομέα του εθελοντισμού στην Κύπρο.



Η νομική βάση του νόμου 266/91 ορίζει 6 βασικά κριτήρια: σύνθεση εθελοντών, σε νομική φόρμα συμβατή με την αλληλεγγύη, με τις δημοκρατικές αξίες, τη δωρεάν παροχή, που οδηγείται από σκοπούς αλληλεγγύης με σκοπό τις επίσημες δεσμεύσεις των 6.



Ο νόμος για τον Εθελοντισμό του 2011 (επικαιροποιημένος το 2015) είναι ο πρώτος που ρυθμίζει το γενικότερο περιβάλλον της κοινωνικής εργασίας και ορίζει τον εθελοντισμό ως κοινωνικά ωφέλιμη εργασία των εθελοντών και οργανισμών, που οι δράσεις, οι γνώσεις και οι εμπειρίες τους συμβάλουν στην αύξηση του επιπέδου διαβίωσης των ατόμων και της κοινωνίας.

### 3. Μεσο-επίπεδο – εντοπισμός σχετικών υποδομών

Οι υποδομές εθελοντισμού είναι ένας συνδυασμός οργανωτικών δομών και μηχανισμών στήριξης, ο οποίος παρέχει το περιβάλλον που χρειάζεται για να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει επαρκώς την εθελοντική συμμετοχή προς όφελος της κοινωνίας ως σύνολο. Οι οργανωτικές δομές που συνθέτουν τις εθελοντικές υποδομές συμπεριλαμβάνουν τις οργανώσεις εθελοντών (όπως τις δημόσιες και μη-κυβερνητικές οργανώσεις, τις μη-κερδοσκοπικές και κερδοσκοπικές οργανώσεις) και τους οργανισμούς στήριξης (όπως τα κέντρα εθελοντισμού, τους οργανισμούς ανάπτυξης εθελοντισμού, τους συντονιστικούς οργανισμούς και τα δίκτυα) σε όλα τα επίπεδα (διεθνές, ευρωπαϊκά, εθνικά, επαρχιακά, τοπικά) και υιοθετούν μια πολυ-επίπεδη προσέγγιση διακυβέρνησης. Οι υποδομές εθελοντισμού έχουν μερικούς βασικούς ρόλους που είναι απαραίτητοι για την περαιτέρω ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Ευρώπη: μεταξύ αυτών, παροχή ποιοτικών ευκαιριών εθελοντισμού, στήριξη για τους εθελοντές (όπως η εκπαίδευση, η συμβουλευτική, η αξιολόγηση κλπ), συγχρονισμός της προσφοράς και της ζήτησης στον εθελοντισμό, ανάπτυξη δεξιοτήτων και ανταλλαγή καλών πρακτικών, εκστρατείες ευαισθητοποίησης γύρω από τον εθελοντισμό, εξάλειψη εμποδίων, επηρεασμός του περιβάλλοντος πολιτικής όπου ο εθελοντισμός αναπτύσσεται για να κτίσει το κατάλληλο περιβάλλον για την άνθιση του εθελοντισμού (European Volunteer Center, 2017).

Οι επαγγελματίες θα πρέπει να γνωρίζουν τα διάφορα ήδη των μη-κερδοσκοπικών οργανώσεων στις χώρες τους:

- 1- Συντονιστικός φορέας – ονομάζονται επίσης ‘εθνικά κέντρα εθελοντισμού’ – κάθε εθνικό σώμα είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Κέντρου Εθελοντισμού
- 2- Μεμονωμένες οργανώσεις σε τοπικό, επαρχιακό και εθνικό επίπεδο – διοικούνται από σώματα εθελοντών - υπάρχει διαθέσιμη λίστα στο διαδίκτυο
- 3- Οργανώσεις διεθνούς αλληλεγγύης – οι εθελοντές είναι συνήθως υψηλά καταρτισμένοι και μεγαλύτεροι από τον ‘μέσο’ εθελοντή.

### Εθελοντικές οργανώσεις στις συμμετέχουσες χώρες



Μια εθελοντική οργάνωση είναι ένας οργανισμός με νομική οντότητα, μια συνεργατική οντότητα, μη-κερδοσκοπική και διενεργεί δραστηριότητες γενικού ενδιαφέροντος. Υπάρχει σύστημα εγγραφής όπου κάποια υπουργεία εγγράφουν εθελοντικές οργανώσεις σύμφωνα με το εύρος των σημαντικών δραστηριοτήτων τους.



Οι σύνδεσμοι είναι η κύρια υποδομή των μη-κερδοσκοπικών οργανισμών που στηρίζει και υποδέχεται εθελοντές. Η Πράξη 1901 καταδεικνύει το δικαίωμα κάθε πολίτη να είναι μέλος (παθητικός ρόλος) ή/και να γίνει εθελοντής (ενεργητικός ρόλος).



Από το 1925 υπάρχουν διάφορες νομοθεσίες σε σχέση με τις εθελοντικές δραστηριότητες, μη-κερδοσκοπικούς οργανισμούς και το τομέα του εθελοντισμού. (1925: Charities law ; 1930: the Clubs Law ; 1989: the Pan Cyprian Welfare Council Law establishing competences of the council for voluntary sector)



Οι εθελοντικές οργανώσεις (*organizzazioni di Volontariato- OdV*) συγκεντρώνουν 6 διαφορετικές νομικές οντότητες: σύνδεσμος, σύνδεσμος κοινωνικής προώθησης, κέντρα εξυπηρέτησης εθελοντισμού, κοινωνικοί συνεταιρισμοί, μη-κερδοσκοπικές οντότητες και ιδρύματα.



Η Σλοβενική νομοθεσία δεν αναγνωρίζει τον όρο ‘μη-κυβερνητικές οργανώσεις’ – αντί αυτού υπάρχουν τρεις νομικές οντότητες: σύνδεσμοι, ιδρύματα, και ιδιωτικά ινστιτούτα. Από το 2006, ο συνεργατισμός θα πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες που δημοσιεύτηκαν από τον ‘Κώδικα Ορθής Πρακτικής Εθελοντισμού’.



#### 4. Μικρο-επίπεδο – επικέντρωση στα σχετικά προφίλ

Το πρόγραμμα καθοδήγησης απευθύνεται στην πρώτη ομάδα στόχου του JuCiVol: επαγγελματίες που εργάζονται με νέους – εκπαιδευτές με την ευρύτερη έννοια - τοπικά δίκτυα σε σχολεία/εκτός σχολείου. Θα πρέπει να έχουν στήριξη και να είναι καλύτερα εξοπλισμένοι. Μέσω της διαδικασίας JuCiVol θα προετοιμαστούν να στηρίζουν τους νέους για να συμμετάσχουν στην εθελοντική εμπειρία και να έχουν πρόσβαση στην εμπειρία και να την εκφράζουν με όρους δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Η ομάδα επαγγελματιών που θα εμπλακούν στη διαδικασία JuCiVol αποτελείται από δασκάλους και εκπαιδευτές – εργαζόμενοι με νέους στην κοινωνία των πολιτών, σε γειτονίες και συμβούλια σχολείων. Οι κύριες προϋποθέσεις για αυτούς τους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους σε ‘κίνδυνο’ για να τους στηρίξουν στη διαδικασία JuCiVol είναι οι ακόλουθες:

- 1- Πώς να φτάσετε στους νέους – ικανότητα αναγνώρισης των βασικών εμποδίων στη δραστική πράξη του εθελοντισμού – ιδιαίτερα στο απλήρωτο μέρος της επειδή αυτό μπορεί να είναι λόγος για πολλούς νέους να είναι διστακτικοί σε τέτοια δραστηριότητα.
- 2- Πώς να εξηγήσετε τα θετικά αποτελέσματα του εθελοντισμού στους οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών – το να έχετε τη μαθησιακή προσέγγιση με όρους εναλλακτικής μάθησης με ένα τρόπο επαν-εμπλοκής στην εκπαίδευση ή επαγγελματική δράση.
- 3- Πώς να προσφέρεται απτές ευκαιρίες στους νέους για να βελτιώσετε τον εθελοντισμό – να μπορείτε να προτείνεται απτή και κατάλληλη δράση για να προσφέρετε στους νέους σχετική εμπειρία στην αναγνώριση των ικανοτήτων και δεξιοτήτων μέσα στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα και το σύστημα κατάρτισης.

#### Αναγνώριση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εθελοντών στις συμμετέχουσες χώρες

Οι δεξιότητες και ικανότητες των εθελοντών δεν αναγνωρίζονται μέσα στο περιεχόμενο του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης ως έχει αλλά υπάρχουν κάποιες εξελίξεις. Πάραυτα, αναγνωρίζεται ότι η συμμετοχή σε δραστηριότητες εθελοντισμού παρέχει ατομική ενθάρρυνση, αξιοπρέπεια και εμπειρογνομοσύνη.



Η αξία της εθελοντικής εμπειρίας έχει αναγνωριστεί σε μια πρωτοπόρα νομοθεσία για την αξιολόγηση της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης – ο νόμος του 2002 του κοινωνικού εκμοντερνισμού ο οποίος επιτρέπει πρόσβαση σε δίπλωμα ή δεξιότητες (validation of experience) στη βάση της εθελοντικής εμπειρίας.



Το ΠΣΕΕ (συντονιστικό σώμα των εθελοντικών οργανώσεων) προσφέρει σειρά από εκπαιδευτικές ευκαιρίες και κατάρτιση για εθελοντές και εθελοντικές οργανώσεις μέσω του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του κέντρου.



Ο εθελοντισμός σε σχέση με τους νέους αναγνωρίζεται ως πολιτειακή εμπειρία - μια ευκαιρία ευαισθητοποίησης των νέων για να γίνουν υπεύθυνοι πολίτες και να είναι ενήμεροι για τους ευπαθείς πολίτες (ηλικιωμένα άτομα, μετανάστες). Διάφορες εκπαιδευτικές ευκαιρίες προσφέρονται στους εθελοντές.



Η πρόσφατη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση έχει δώσει στην εθελοντική εργασία σημαντική θέση στο εκπαιδευτικό σύστημα – είναι τώρα μέρος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε συγκεκριμένους τύπους μέσης εκπαίδευσης.



## 5. Θεωρητική αναφορά για το πρόγραμμα καθοδήγησης

Κατά πρώτο λόγο, οι καθοδηγητές θα πρέπει να έχουν ως κύρια αναφορά το **Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού (2011)** και τη μελέτη GHK (2010) με τα κύρια της αποτελέσματα – τις δημοσιευμένες εθνικές εκθέσεις.

Μια μελέτη με πρωτοβουλία της Επιτροπής εκτιμά ότι το 2010, περίπου 100 εκατομμύρια ευρωπαίοι έχουν εμπλακεί σε δραστηριότητες εθελοντισμού. Παρόλα αυτά, η συμμετοχή των ανθρώπων στο εθελοντισμό διαφέρει ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε πολλά κράτη μέλη, ενήλικες μεταξύ των ηλικιών 30 με 50 χρόνια είναι τα πιο δραστήρια μέλη, παρότι ο αριθμός των νέων αυξάνεται. Ο εθελοντισμός λαμβάνει χώρα σε πολλούς τομείς – η μεγαλύτερη συμμετοχή εθελοντισμού είναι ο αθλητισμός, ακολουθεί η κοινωνική φροντίδα, ευημερία και υγεία. Στη βάση της μελέτης GHK, η οποία έγινε από το Johns Hopkins University (Baltimore, USA, 2011), ένα από τα πιθανά εμπόδια στον εθελοντισμό είναι η έλλειψη αναγνώρισης. Οι ικανότητες που κερδίζονται μέσω του εθελοντισμού δεν είναι πάντοτε αναγνωρίσιμες ή πιστοποιημένες.

Όπως σκιαγραφείται από την ΕΕ 'ο Εθελοντισμός είναι ο δημιουργός του ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου'. Είναι το μονοπάτι στην ένταξη και απασχόληση και κλειδί βελτίωσης της κοινωνικής συνοχής. Πάνω από όλα, μεταφράζει τις βασικές αξίες της δικαιοσύνης, αλληλεγγύης, συμπερίληψης και ενεργής συμμετοχής, στα οποία η Ευρώπη έχει δομηθεί, σε δράση (.../...).

Source: EC (2011), Communication on EU policies and Volunteering, Brussels

Πράγματι, οι εθελοντικές δραστηριότητες είναι συνδεδεμένες με πολλές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης – όπως τη δια βίου μάθηση, γεωργική ανάπτυξη και τον αθλητισμό – τα οποία προσθέτουν αξία στα προγράμματα της ΕΕ. Συγκεκριμένα, η ενεργή συμμετοχή των νέων στην κοινωνία μπορεί να ενισχυθεί με τον εθελοντισμό. Εάν οι νέοι είναι καλά ενημερωμένοι για τον εθελοντισμό είναι πιθανόν να συνεχίσουν να είναι δραστήριοι – είναι μια προτεραιότητα της διαδικασίας συνεργασίας για την πολιτική των νέων.

Κατά δεύτερο λόγο, οι καθοδηγητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τις **Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την Επικύρωση της μη-τυπικής, άτυπης και ανεπίσημης μάθησης** (2009 & 2015).

Οι καθοδηγητές θα πρέπει να συμβάλουν στη διαδικασία της Κοπεγχάγης και να προωθούν την ευρωπαϊκή συνεργασία στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (VET). Η εθελοντική εμπειρία είναι το καλύτερο παράδειγμα της μη-τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης. Εμπειρογνώμονες στη δια βίου μάθηση εισηγούνται πληθώρα παιδαγωγικών εργαλείων και στρατηγικών που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση και την πρόσβαση σε τέτοια μάθηση όπως είναι το χαρτοφυλάκιο και οι συνεντεύξεις. Αυτά ήδη χρησιμοποιούνται στις χώρες της Ευρώπης για να προωθήσουν κυρίως μεγαλύτερη αξία στην προηγούμενη μάθηση των εκπαιδευομένων, οι οποίοι μπορεί να ήταν απρόθυμοι στην επίσημη μάθηση (που αποκτάτε στο σχολείο).

Μία σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2012) επισημάνει τη σημασία της εμπλοκής του εθελοντικού τομέα στην εφαρμογή της επικύρωσης:

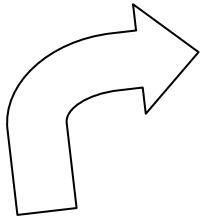
«οι οργανισμοί νεολαίας και της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να προωθούν και διευκολύνουν την αναγνώριση και την τεκμηρίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτούνται στην εργασία ή στις εθελοντικές δραστηριότητες, με τη χρήση σχετικών και διαφανών εργαλείων της Ένωσης όπως αυτά που έχουν αναπτυχθεί κάτω από το πλαίσιο Europass και YouthPass». Η αναγνώριση της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης μπορεί να έχει δύο κύριες μορφές (εκπαιδευτική και συλλογική): η εκπαιδευτική προσέγγιση για την αξιολόγηση (1) είναι σημαντική γιατί αποδίδει προσοχή στην αναγνώριση της γνώσης, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, ένα σημαντικό κομμάτι της δια βίου μάθησης. Η συλλογική αναγνώριση (2) θα πρέπει να έχει ξεκάθαρη σχέση με τα επίπεδα που χρησιμοποιούνται στα εθνικά συστήματα πιστοποίησης προσόντων. Αυτές οι δυο προσεγγίσεις αξιολόγησης της μη-τυπικής και άτυπης μάθησης δεν οδηγούν σε πιστοποίηση ( Cedefop , 2009 & 2015).

Κατά τρίτο, οι καθοδηγητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την **Διαπολιτισμική Μάθηση** (Lafraya, 2011)

Ήταν επίκεντρο στον Ευρωπαϊκό τομέα νεολαίας. Εξαρχής (μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο) έπαιξε σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση στερεοτυπικών, προκαλυπτικών και ρατσιστικών βλέψεων και προσπάθησε έτσι να απαλύνει τη ζημιά που προκλήθηκε από ρατσιστικές ιδεολογίες. Στο σημερινό κόσμο, οι Huber & Reynolds, υπογραμμίζουν ότι το άτομο χρειάζεται ειδικές δεξιότητες για τη διαπολιτισμική μάθηση και διάλογο ανάμεσα σε πολυπολιτισμικές κοινότητες και κοινωνίες. Οι σύνδεσμοι ή οποιοιδήποτε μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί μπορούν να ταχθούν για την εφαρμογή της διαπολιτισμικής μάθησης σε τοπικό επίπεδο. Το στάτους της διαπολιτισμικής μάθησης έχει αναπτυχθεί και πολιτικά και σε όρους πολιτικής για την νεολαία (EC, Kiev, 2008).

## 6- Πρόγραμμα καθοδήγησης – προσέγγιση 3 βημάτων

**1<sup>ο</sup> βήμα**- ικανότητα εφαρμογής επίσημων και ανεπίσημων διαδικασιών μάθησης και γνώση του ρόλου του ανεπίσημου εκπαιδευτή, αναγνώριση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι νέοι και στήριξη των νέων στην εθελοντική εμπειρία  
(Ενότητες 1&2)

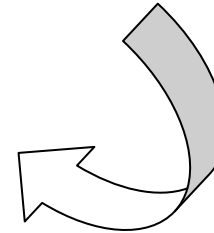


**3<sup>ο</sup> βήμα** – Αυτόβουλη διαδικασία στην προσωπική καθοδήγηση  
(Ενότητα 5)

1<sup>η</sup> ερώτηση – τι έχω μάθει μέσω του JuCiVol;

2<sup>η</sup> ερώτηση – ποια ήταν τα θετικά/αρνητικά στοιχεία;

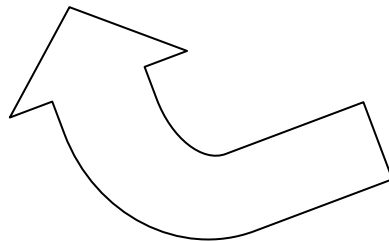
3<sup>η</sup> ερώτηση – ποιο είναι το πιο σημαντικό επίτευγμα;



**2<sup>ο</sup> βήμα** -

ικανότητα αναγνώρισης και αξιολόγησης των ικανοτήτων και δεξιοτήτων που αποκτούνται από τον εθελοντισμό – στη βάση της εκπαίδευσης των νέων (εργαλείο που σχεδιάστηκε ως το 1<sup>ο</sup> αποτέλεσμα του JuCiVol) (Ενότητες 3 & 4)

Συνδέεται με εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς λόγους



## Ενότητες του προγράμματος καθοδήγησης – μεθοδολογία

5 ενότητες απαιτούνται για το πρόγραμμα καθοδήγησης για τους επαγγελματίες – εισήγηση 2 ενότητες μόνο με επαγγελματίες (ενότητες 1 & 5) & 3 ενότητες με επαγγελματίες και νέους (ενότητες 2, 3 & 4) – αλλά μπορεί να υπάρξει ευλυγισία ανάλογα με τις ανάγκες και τα προφίλ των εκπαιδευτών.

Εισηγήσεις για τις μαθησιακές ενότητες

- **Ενότητα 1:** επεξήγηση του γενικού περιεχομένου του προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του JuCiVol- επεξήγηση της μη-τυπικής, τυπικής και άτυπης μάθησης στους εκπαιδευτές για τη στήριξη των νέων  
**ενότητα μόνο για εκπαιδευτικούς**
- **Ενότητα 2** – στήριξη εκπαιδευτών για την αναγνώριση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι νέοι σε ‘κίνδυνο’  
**Ενότητα εκπαιδευτικών και νέων**
- **Ενότητα 3:** στήριξη εκπαιδευτών για να εφαρμόσουν κατάλληλα τα εργαλεία και διαδικασίες που σχεδιάστηκαν για την εκπαίδευση – από την εθελοντική εμπειρία στις σχετικές ικανότητες και δεξιότητες  
**Ενότητα εκπαιδευτικών και νέων**
- **Ενότητα 4:** στήριξη εκπαιδευτών να κτίσουν σχέδια δράσης για νέους στη βάση των αναγνωρίσιμων ικανοτήτων και της εθελοντικής εμπειρίας  
**Ενότητα εκπαιδευτικών και νέων**
- **Ενότητα 5:** ικανότητα αυτό-αξιολόγησης μετά την στήριξη των εκπαιδευτών - **ενότητα μόνο με εκπαιδευτικούς**

**Δουλειά για να γίνει από εκπαιδευτές κατά τη διάρκεια των ενότητων:** σημειώσεις από την ανάδραση των νέων και προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν.

**Μαθησιακά αποτελέσματα από τους εκπαιδευτικούς:** ικανότητα στήριξης των νέων με ειδικά προφίλ σε μία πρωτοπόρα διαδικασία μάθησης – εθελοντισμός στη βάση απτών εμπειριών.

## Αντικειμενικοί στόχοι

Το πρόγραμμα καθοδήγησης επαγγελματιών που δουλεύουν με τους νέους είναι το δεύτερο παράγωγο του JUCIVOL. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την εκπαίδευση των νέων – πρώτο παράγωγο του JUCIVOL- η μεθοδολογία μπορεί να φαίνεται παρόμοια αλλά τα μαθησιακά αποτελέσματα διαφέρουν: Το πρόγραμμα καθοδήγησης στοχεύει στα εξής:

- Ικανότητα αντίληψης του εθελοντισμού ως πρωτοποριακής διαδικασίας μάθησης και των ικανοτήτων που αποκτούνται μέσω των εθελοντικών δραστηριοτήτων ως μέσω μη-τυπικής και άτυπης μάθησης για τους νέους.
- Επίγνωση ότι η στήριξη στους νέους σε ‘κίνδυνο’ στις εθελοντικές τους εμπειρίες είναι ένας τρόπος συμπεριφοράς ως μη-τυπικού εκπαιδευτή με τα οφέλη που έπονται σε σύγκριση με την πιο παραδοσιακή μάθηση.
- Ικανότητα αναγνώρισης των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι νέοι σε ‘κίνδυνο’ καθώς βρίσκονται σε μειονεκτική κοινωνική θέση – λόγω του μεταναστευτικού υποβάθρου τους ή επειδή ζουν σε μη-προνομιούχες περιοχές.
- Ικανότητα εφαρμογής της παιδαγωγικής καθοδήγησης σε υφιστάμενους οργανισμούς εμμένοντας στην κατάλληλη χρήση των εργαλείων και της διαδικασίας που σχεδιάστηκε για την κατάρτιση των νέων για στήριξη στον εθελοντισμό (1ο παράγωγο του JUCIVOL).
- Ικανότητα εφαρμογής μιας ευέλικτης προσέγγισης στη βάση της ανάδρασης που έλαβαν οι καθοδηγητές, εκπαιδευτές και νέοι (κατά τη διάρκεια της δοκιμής) στην προσέγγιση των 3 βημάτων του προγράμματος καθοδήγησης.
- Ικανότητα δομής και εμπλουτισμού ενός δικτύου για τη στήριξη της βιωσιμότητας της πρωτοπόρου διαδικασίας που προσφέρεται από το JuCiVol – εγκάρσια προσέγγιση ανάμεσα στους εμπλεκόμενους (που προκύπτει κυρίως από την ενότητα 1).

## Ενότητα 1 – επίγνωση του ρόλου των εκπαιδευτών και δασκάλων στη μη-τυπική εκπαίδευση

Η καθοδήγηση στα προγράμματα VET είναι γενικά αντιληπτή ως μια διαδικασία όπου ένας έμπειρος εκπαιδευτής VET έχει την ευθύνη να στηρίξει αρχικά τους εκπαιδευομένους συναισθηματικά, κοινωνικά (εισάγοντας τους στις θεσμικές αξίες και κανόνες του οργανισμού/αρχής) και επαγγελματικά. (Gray & Alii, 2013).

Μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις που είχε να αντιμετωπίσει η εκπαιδευτική πολιτική τα τελευταία χρόνια ήταν να βρει τρόπους βελτίωσης της αναγνώρισης της αξίας της μη-τυπικής μάθησης ανάμεσα στους νέους. Η αναγνώριση αυτή είναι σημαντική για την προσωπική ανάπτυξη και τη δια βίου μάθηση των ατόμων. Η ανεπάρκεια των μαθημάτων στα πολιτειακά θέματα στα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης που προωθούν τη δραστική συμμετοχή των νέων είναι επίσης ενδεικτική της ανάγκης για συμπληρωματικές μεθοδολογίες μη-τυπικής μάθησης όπου οι ικανότητες και δεξιότητες που είναι αναγκαίες για τη δραστική συμμετοχή στην κοινωνία αποκτούνται. Ούτε τα 'ακαδημαϊκά προσόντα' ούτε οι πρακτικές δεξιότητες είναι εύκολο να διδαχθούν στην επίσημη εκπαίδευση γιατί μαθαίνονται μέσω της πρακτικής εξάσκησης και αποκτούνται επαρκώς σε μη-τυπικά περιβάλλοντα (Youth Forum Jeunesse, 2003).

Όσο αφορά το JuCiVol, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να έχουν αντίληψη και να εκπαιδεύονται για την στήριξη των νέων, οι νέοι πρέπει να μάθουν να εκτιμούν τις εθελοντικές τους δραστηριότητες, τις ικανότητες και δεξιότητες που αποκτούνται. Μ' αυτό τον τρόπο οι εκπαιδευτές και οι νέοι μπορούν να δουλεύουν μαζί στις ευκαιρίες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (VET) καθώς ο εθελοντισμός μπορεί να εκληφθεί ως μια σχετική επαγγελματική εμπειρία εάν γίνεται ξεκάθαρη αναγνώριση των αποτελεσμάτων.

## Πρακτικοί τρόποι

**Διάρκεια:** ευέλικτο βάση των αναγκών και προσδοκιών των εκπαιδευτών – 45 λεπτά με 2-3 ώρες (ή περισσότερες)

**Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης:** παρουσίαση εκπαιδευτών, ερώτηση για τις γνώσεις τους γύρω από τον εθελοντισμό ως μη-τυπική μάθηση

- **Εθελοντισμός** ως εμπλοκή, δραστική συμμετοχή...
- **Εθελοντισμός** ως μη-τυπική και άτυπη μάθηση
- **Στήριξη Εθελοντισμού** ως μέρος της μη-τυπικής εκπαίδευσης

## Εργασία σε μικρές ομάδες με εκπαιδευτές

Στη βάση των εθνικών εκθέσεων για τον εθελοντισμό, ζητείτε από τους καθοδηγητές να δουλέψουν στα ακόλουθα:

- **Εθελοντισμός** και η αναγνώριση του στις χώρες τους
- **Εθελοντές** και ο ρόλος τους στην πόλη, στην κοινωνία...
- **Η εθελοντική εμπειρία** – υπήρξαν οι ίδιοι εθελοντές: ξέρουν άτομα που είναι εθελοντές;

**Μετά από μια σύντομη συζήτηση,** ο καθοδηγητής παρουσιάζει βασικές πληροφορίες για την άτυπη και μη-τυπική μάθηση, και τον ρόλο των εθελοντών.

## Μαθησιακά αντικείμενα:

- Γενική γνώση για τον εθελοντισμό με πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο
- Κατανόηση της νομικής/επίσημης αναγνώρισης της εθελοντικής εμπειρίας



## Ενότητα 2 – στήριξη εκπαιδευτών για την αναγνώριση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι νέοι

Ο καθοδηγητής μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτές να αποκτήσουν νέα υποκειμενική γνώση. Παρόλα αυτά, ο ρόλος τους είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτό. Η σχέση μεταξύ καθοδηγητή και εκπαιδευόμενου είναι πολύ πιο διαπροσωπική, όπου ο καθοδηγητής παρέχει προσωπική στήριξη και ενθαρρύνει την αυτοπεποίθηση και την αυτοεκτίμηση του μαθητευομένου. Ο πρωταρχικός ρόλος του καθοδηγητή είναι να διευκολύνει το δρόμο του νέου εκπαιδευτή επαγγελματικής κατάρτισης στο επάγγελμα (Gray & Alii, 2013).

Ως πρώτο βήμα, οι εκπαιδευτές θα πρέπει να αναγνωρίσουν τις βασικές δυσκολίες των νέων για να μπορέσουν να εισηγηθούν μια κατάλληλη στρατηγική.

- 1- **Μαθησιακά εμπόδια** – είναι άτομα που έχουν εγκαταλείψει νωρίς το σχολείο ή είναι νέοι εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (NEET);
- 2- **Κοινωνικά εμπόδια** – αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό που σχετίζεται με το οικογενειακό τους υπόβαθρο ή με το τόπο που μένουν;
- 3- **Οικονομικά εμπόδια** – αντιμετωπίζουν βασικά οικονομικά προβλήματα που τους εμποδίζουν να αρχίσουν κάποια δράση (δεν υπάρχουν λεφτά για πληρωμή κόστους συνδεδεμένο με τη δράση);
- 4- **Πολιτισμικά εμπόδια** – είναι ντόπιοι ή έχουν ξένη μητρική γλώσσα;

Βασική επιπρόσθετη αξία του JUCIVOL για να ξεπεραστούν τα εμπόδια:

- a) Εθελοντισμός ως τρόπος ανανέωσης με εκπαιδευτική κατεύθυνση.
- b) Εθελοντισμός ως τρόπος συνάντησης ανθρώπων από διαφορετικά υπόβαθρα και προφίλ,
- c) Εθελοντισμός ως τρόπος απόκτησης σχετικής επαγγελματικής εμπειρίας και ως αυτού αύξηση της απασχολησιμότητας,
- d) Εθελοντισμός ως τρόπος να μιλήσει κανείς και επικοινωνήσει στην εθνική γλώσσα.

## Πρακτικοί τρόποι

**Διάρκεια:** ευέλικτο βάση των αναγκών και προσδοκιών των εκπαιδευτικών – 45 λεπτά με 2-3 ώρες (ή περισσότερες)

**Ολομέλεια:** επεξήγηση των βασικών εμποδίων για να γίνει ένας νέος εθελοντής, ο οποίος βρίσκεται στο κίνδυνο αποκλεισμού

**Σε μικρές ομάδες:** εργασία σε δύο μέρη

- 1- Τα υπέρ- όλοι οι λόγοι που οι νέοι θα γίνονταν εθελοντές
  - ο Γνωριμίες με άτομα με διαφορετικά προφίλ
  - ο Υπεράσπιση ενός σκοπού
  - ο Χρησιμότητα σε ευπαθείς ομάδες (ηλικιωμένα άτομα, ασθενείς...)
  - ο Απόκτηση εμπειρίας στο πεδίο δραστηριότητας
- 2- Τα κατά – όλοι οι λόγοι που οι νέοι δεν θα γίνονταν εθελοντές
  - ο Απλήρωτη εργασία που δεν θα μπορούσαν να κάνουν
  - ο Δραστηριότητα που χρειάζεται δεξιότητες ή προσόντα
  - ο Δραστηριότητα για άτομα με συγκεκριμένα προφίλ
  - ο 'Παγίδα' να κάνει κάποιος κάτι για το τίποτα

## Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια

- Κάθε ομάδα έχει 10-15 λεπτά να παρουσιάσει τη δουλειά που έγινε στις μικρές ομάδες
- Κάθε παρουσίαση ακολουθείται από συζήτηση για να δοθεί ευκαιρία ερωτήσεων

## Μαθησιακά αντικείμενα:

- Ενημέρωση για τα βασικά κίνητρα και τα εμπόδια για να γίνει κανείς εθελοντής
- Κατανόηση των θετικών και αρνητικών μιας τέτοιας δραστηριότητας των νέων σε 'κίνδυνο'.

## Ενότητα 3 – εφαρμόζοντας τα 4 βήματα που σχεδιάστηκαν Πρακτικοί τρόποι για την κατάρτιση των νέων

Κύρια σημεία για να έχετε κατά νου όταν ακολουθείται τα 4 βήματα που εισηγείται η κατάρτιση που σχεδιάστηκε από το JUCIVOL:

- 1- Για τις λεπτομέρειες της εθελοντικής εμπειρίας - **1<sup>ο</sup> βήμα για το εργαλείο και τη διαδικασία** – οι εκπαιδευτές και οι δάσκαλοι θα πρέπει να θέσουν κατάλληλες ερωτήσεις στους νέους για να τους ενθαρρύνουν να μιλήσουν για τις εμπειρίες τους και με ακριβή και με συνθετικό τρόπο.
- 2- Για τη συλλογή σχετικών αποστολών και σύνδεση των αποστολών με τις βασικές ικανότητες 6 & 7 - **2<sup>ο</sup> βήμα του εργαλείου και της διαδικασίας** - οι εκπαιδευτές και οι δάσκαλοι θα πρέπει να επεξηγήσουν με εύκολο και καθαρό τρόπο το περιεχόμενο της κάθε ικανότητας χρησιμοποιώντας το πλαίσιο της ΕΕ με ένα σχετικό παράδειγμα που να είναι κατανοητό από τους νέους.
- 3- Για την αξιολόγηση του επιπέδου των ικανοτήτων που έχουν αποκτηθεί από τους νέους σύμφωνα με το 5 επίπεδο – **3<sup>ο</sup> βήμα του εργαλείου και της διαδικασίας** – οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να θέσουν ερωτήσεις στους νέους για να ελέγξουν την πραγματικότητα – η διαφορά μεταξύ μιας συλλογικής και μίας αυτόνομης ικανότητας είναι μερικές φορές μικρή.
- 4- Για τη δόμηση σχεδίου δράσης λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια – **4<sup>ο</sup> βήμα του εργαλείου και της διαδικασίας** - οι εκπαιδευτές και οι δάσκαλοι θα πρέπει να είναι πολύ ξεκάθαροι για το πιο εφικτό σενάριο λαμβάνοντας υπόψη μια βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προσέγγιση. Κατά τη διαδικασία, οι εκπαιδευτικοί και οι δάσκαλοι μπορούν να πηγαίνουν από το ένα στο άλλο σενάριο καθώς η διαδικασία δεν είναι γραμμική και μια νέα εμπειρία μπορεί να είναι αποφασιστική για τους νέους.

**Διάρκεια:** ευέλικτο βάση των αναγκών και προσδοκιών των εκπαιδευτικών – 45 λεπτά με 2-3 ώρες (ή περισσότερες)

**Ολομέλεια:** επεξήγηση των 4 βημάτων της κατάρτισης των νέων που σχεδιάστηκε αρχικά από το JUCIVOL

**Σε μικρές ομάδες:** οι καθοδηγητές καλούνται να: προετοιμάσουν λίστα με αποστολές που προσφέρονται από τις εθελοντικές οργανώσεις και να προσπαθήσουν να τις απεικονίσουν με απτά παραδείγματα όπως οι συνεντεύξεις με τους οργανισμούς, να εκφράσουν τις αποστολές με τους όρους των ικανοτήτων, να εισηγηθούν μία αξιολόγηση με βάση μιας απτής εμπειρίας

### Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια

- Κάθε ομάδα έχει 10-15 λεπτά να παρουσιάσει τη δουλειά που έγινε στις μικρές ομάδες
- Κάθε παρουσίαση ακολουθείται από συζήτηση για να μπορέσει ο καθοδηγητής να κάνει ερωτήσεις

### Καταιγισμός ιδεών

- Ζητείται να συλλέξουν μια αποστολή κάθε ομάδα
- Επεξηγούν πως η αποστολή αυτή συνδέεται με τις ικανότητες KC6 η KC7
- Εισηγούνται το επίπεδο που θα πρέπει να επιτευχθεί

### Μαθησιακά αντικείμενα:

- Εφαρμογή του εργαλείου και πρόσβαση σε μία ικανότητα
- Ικανότητα δόμησης σχεδίου δράσης
- Ικανότητα προσδοκίας εκπαιδευτικού ή επαγγελματικού μέλλοντος



## Ενότητα 4 – Δόμηση σχεδίου δράσης για τους νέους

Για να σχεδιαστεί ένα σχετικό σχέδιο δράσης, είναι σημαντικό για τους εκπαιδευτές και δασκάλους να είναι εξοικειωμένοι με την προσέγγιση των ικανοτήτων γιατί είναι εγκάρσιο με τη διαδικασία JuCiVol. Ως βοηθητικό προς την ερμηνεία του Cedefop (γλωσσάριο), ο όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί με διαφορετικές έννοιες – μια καθημερινή χρήση είναι συνώνυμη της ικανότητας, μια τεχνική χρήση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (VET) και μια πιο ανεπτυγμένη χρήση που δείχνει την ικανότητα κατανόησης πολύπλοκων απαιτήσεων σε ένα δεδομένο περιεχόμενο. Η ικανότητα κατανοείται όχι απλώς ως μια δεξιότητα που εφαρμόζεται σε ένα δεδομένο περιεχόμενο αλλά ως ένας συνδυασμός αντιλήψεων, γνώσεων, νόησης και δεξιοτήτων που εφαρμόζεται μέσα από τη δράση σε όποια δεδομένη κατάσταση. Η ικανότητα είναι η ευχέρεια να ανταποκριθεί κανείς επιτυχώς σε διάφορους τύπους καταστάσεων που παρουσιάζουν αρμοδιότητες, δυσκολίες ή προκλήσεις για το άτομο, είτε από μόνο του είτε σε συνεργασία με άλλους. Επειδή οι καταστάσεις του ίδιου τύπου διαφέρουν σε εύρος, η ικανότητα είναι πάντα επιρρεπής στον εμπλουτισμό ή στην περεταίρω μάθηση, αυτό γίνεται μέσω της έκθεσης σ' αυτή τη διακύμανση αλλά και μέσω της δράσης ενάντια σ' αυτήν (Huber & Reynolds, 2017). Επομένως, η δόμηση του σχεδίου δράσης από τους εκπαιδευτικούς και τους νέους μπορεί να διαφέρει με βάση το επίπεδο εμπειριών και ικανοτήτων που αποκτήθηκαν και τον αναμενόμενο VET σκοπό:

- 1- **Σενάριο 1** – λίγη εθελοντική εμπειρία ή άσχετη με το σκοπό VET – εισήγηση: εύρεσης πιο κατάλληλης εθελοντικής εμπειρίας
- 2- **Σενάριο 2** – σχετική εθελοντική εμπειρία (χρόνος & καθήκοντα) με απτά αποτελέσματα – εισήγηση: αίτηση για θέση στην αγορά εργασίας ή για εκπαίδευση για επικύρωση της ικανότητας
- 3- **Σενάριο 3** - σχετική εθελοντική εμπειρία (χρόνος & καθήκοντα & ευθύνες) με απτά και αξιολογικά αποτελέσματα – εισήγηση: πρωτοβουλία για Αναγνώριση προηγούμενης μάθησης για απόκτηση διπλώματος ή προσόντων.

## Πρακτικοί τρόποι

**Διάρκεια:** ευέλικτο βάση των αναγκών και προσδοκιών των εκπαιδευτικών – 45 λεπτά με 2-3 ώρες (ή περισσότερες)

**Ολομέλεια:** επεξήγηση της προσέγγισης των ικανοτήτων και των 8 βασικών ικανοτήτων με επικέντρωση στις 'ήπιες δεξιότητες' που αποκτήθηκαν μέσω του εθελοντισμού (στάση, συμπεριφορά, συναισθήματα...) σε αντίθεση με τις δεξιότητες που επικεντρώνονται στην επαγγελματική εμπειρογνώμοσύνη

**Σε μικρές ομάδες:** εργασία μεταξύ των εκπαιδευτών στις δύο βασικές ικανότητες που έχουν επιλεγεί από το JuCiVol : KC6- κοινωνική και πολιτειακή ικανότητα ή KC7- Πρωτοβουλία και πνεύμα επιχειρηματικότητας και επιπρόσθετα της διαπολιτισμική ικανότητας που ορίζεται ως ένας συνδυασμός στάσεων, γνώσεων, νόησης και δεξιοτήτων που εφαρμόζονται μέσω της δράσης (Huber & Reynolds, 2014).

### Παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια

- Κάθε ομάδα (2-3 εκπαιδευτές) έχει 10-15 λεπτά να παρουσιάσει τη δουλειά που έγινε στις μικρές ομάδες
- Κάθε παρουσίαση ακολουθείται από συζήτηση για να δοθεί ευκαιρία ερωτήσεων

### Μαθησιακά αντικείμενα:

- Γενική γνώση σε δύο βασικές ικανότητες σχετικές με τον εθελοντισμό
- Κατανόηση της προσέγγισης ικανοτήτων και εφαρμογής της σε συγκεκριμένη δραστηριότητα – εθελοντισμός
- Ικανότητα αξιολόγησης της εθελοντικής εμπειρίας εφαρμόζοντας συγκεκριμένη διαδικασία
- Ικανότητα στήριξης των νέων στην αναγνώριση προηγούμενης μάθησης στη βάση της εθελοντικής εμπειρίας.

## Ενότητα 5 – Αντανακλαστική διαδικασία

Η τελευταία ενότητα είναι αφιερωμένη στην αυτο-αξιολόγηση των εκπαιδευτών και δασκάλων μετά τη στήριξη που παρείχαν στους νέους ως υπενθύμιση των διάφορων μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτήθηκαν μέσω της διαδικασίας:

- 1- **LO1**- καλύτερη κατανόηση της μη-τυπικής, της άτυπης και τυπικής εκπαίδευσης
- 2- **LO2**- καλύτερη γνώση και επίγνωση του εθελοντισμού ως κύρια δραστηριότητα που βελτιώνει την ενεργή συμμετοχή και τη διαπολιτισμική γνώση
- 3- **LO3**- ικανότητα αναγνώρισης των βασικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι νέοι – εκπαιδευτικά, κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά
- 4- **LO4**- ικανότητα αναγνώρισης σχετικής εθελοντικής εμπειρίας με όρους καθηκόντων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, ευθυνών για να αναληφθούν και απτών αποτελεσμάτων
- 5- **LO5**- ικανότητα εφαρμογής συγκεκριμένου εργαλείου και διαδικασίας και αξιολόγηση της εθελοντικής εμπειρίας στη βάση του JUCIVOL – προσέγγιση 4 βημάτων – εμπνευσμένη από τη διαδικασία του χαρτοφυλακίου που ακολουθείται από επίπεδα ικανοτήτων
- 6- **LO6**- ικανότητα δόμησης σχεδίου δράσης με νέους σε ‘κίνδυνο’ στη βάση της εθελοντικής εμπειρίας που έχουν αποκτήσει
- 7- **LO7**- ικανότητα εφαρμογής ανάλυσης SWOT και απόκτηση κριτικής σκέψης στην επαγγελματική πρακτική και επομένως η αυτο-ανάδραση στην επαγγελματική πρακτική

Οι επαγγελματίες που έχουν ακολουθήσει τουλάχιστον 3 από τις 5 ενότητες που εισηγείται το JuCiVol τους παραχωρείται πιστοποιητικό από τον εκπαιδευτικό οργανισμό που τους στήριξε – ένας από τους 5 εταίρους της ευρωπαϊκής ομάδας και αναφέρονται τα απαραίτητα (λογότυπο, αριθμός προγράμματος, περιγραφή καθηκόντων, διάρκεια...)

## Πρακτικοί τρόποι

**Διάρκεια:** ευέλικτο βάση των αναγκών και προσδοκιών των εκπαιδευτών – 45 λεπτά με 2-3 ώρες (ή περισσότερες)

**Ολομέλεια:** υπενθύμιση των στόχων του προγράμματος καθοδήγησης εφαρμογή της ανάλυσης SWOT και αυτο-αξιολόγηση

**Σε μικρές ομάδες:** ερωτήσεις για τους επαγγελματίες

- 1- **Αποτίμηση:** Πως αποτιμάτε τις ενότητες και τη στήριξη – θετικά και αρνητικά σημεία;
- 2- **Περαιτέρω λεπτομέρειες - ανάλυση SWOT:** Ποιες ήταν οι δυνάμεις/ευκαιρίες/αδυναμίες/απειλές που εντοπίσατε κατά τη διάρκεια του προγράμματος καθοδήγησης;
- 3- **Αυτο-αξιολόγηση** – Τι έχετε μάθει ή τι θα αλλάζατε στο μέλλον για να βελτιώσετε την στήριξη στους νέους;

## Καταιγισμός Ιδεών

- Πόσο έχει βοηθήσει το JUCIVOL να ξεκαθαρίσουν οι σκέψεις και ιδέες σας – έχουν ανοίξει πόρτες ή προοπτικές σε κάποιο συγκεκριμένο είδος μάθησης (μη-τυπικής και άτυπης);
- Κατά πόσο έχετε βελτιώσει την επαγγελματική σας πρακτική με βάση της στήριξης που δώσατε στους νέους σε ‘κίνδυνο’;
- Κατά πόσο εκτιμάται το ρόλο σας ως άτυποι εκπαιδευτικοί και πως ερμηνεύεται αυτή την παιδαγωγική προσέγγιση.

## Μαθησιακά αντικείμενα:

- Ικανότητα αξιολόγησης εκπαιδευτικής δραστηριότητας
- Ικανότητα εφαρμογής αυτο-αξιολόγησης
- Ικανότητα αλλαγής ρόλου – από εκπαιδευόμενος σε καθοδηγητή

## Παραρτήματα

A. Πιλοτική εφαρμογή της προσέγγισης JuCiVoi στις 5 χώρες

α. Προφίλ των καθοδηγητών που ενεπλάκησαν

β. Ανάδραση από τους επαγγελματίες που παρακολούθησαν το πρόγραμμα JUCIVOL στις πέντε χώρες

B. Γλωσσάριο σχετικό με τη κατανόηση της θεωρητικής και παιδαγωγικής προσέγγισης που εφαρμόστηκε στο πρόγραμμα καθοδήγησης του JUCIVOL

Γ. Βιβλιογραφία – σημαντικές πηγές και ερμηνείες χρήσιμες για τους καθοδηγητές

Δ. Σημαντικά προγράμματα σχετικά με το πρόγραμμα καθοδήγησης – ιδέες και εργαλεία που έχουν εφαρμοστεί στις διαφορετικές χώρες

E. Επαγγελματικά προφίλ της ομάδας, ματιά στις εμπειρίες και ικανότητες σχετικές με τους καθοδηγητές

## A- Πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος καθοδήγησης

**1° βήμα** – επιλογή 15 εκπαιδευτικών που δουλεύουν με νέους σε 'κίνδυνο'- που ζουν σε μειονεκτικές γειτονίες, παρατήσαν το σχολείο ή NEET – προφίλ που περιγράφονται στο πρόγραμμα (Οκτώβρη-Δεκέμβρη 2017)

**2° βήμα:** εφαρμογή των ενοτήτων με τους εκπαιδευτικούς. Ο σκοπός είναι η αναγνώριση σχετικών προβλημάτων, επεξήγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος καθοδήγησης, συζήτηση σχετικής στρατηγικής για στήριξη των νέων, εμπλουτισμός του προγράμματος καθοδήγησης. Μέθοδοι: πρακτικές ανταλλαγές, θεωρητικές συνεισφορές, εκμάθηση στο πεδίο (Νοέμβριος 2017 – Μάιος 2018)

**3° βήμα** – συλλογή ανάδρασης από την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων, αναγνώριση κοινών θεμάτων, ανταλλαγή καλών πρακτικών, εμπλουτισμός του προγράμματος καθοδήγησης. Μέθοδοι: Εννοιολογική συνεισφορά, εργαστήρια, παιδαγωγική παραγωγή (Μάιος 2018).

**4° βήμα** – επικύρωση της τελευταίας έκδοσης του προγράμματος καθοδήγησης στη βάση της πιλοτικής εφαρμογής που έγινε στις 5 χώρες, στοιχεία πρακτικής, καλές πρακτικές και μέθοδοι, επιπρόσθετα παιδαγωγικά εργαλεία και στρατηγικές για στήριξη των εκπαιδευτικών. Μέθοδοι: ανάλυση πρακτικών, εννοιολογική, θεωρητική συνεισφορά (Ιούνιος 2018).

**Ανάδραση από τους εκπαιδευτικούς** - ζητείται να σκεφτούν τις κύριες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι νέοι που δουλεύουν μαζί τους, τις μεθόδους που χρησιμοποίησαν για να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και τη χρησιμότητα της προσέγγισης JuCiVol για να διευκολύνουν τη μετάβασή τους στην αγορά εργασίας ή στην εκπαίδευση για την ενδυνάμωση της διαδικασίας και της δραστηρικής συμμετοχής.

## Τα επαγγελματικά προφίλ των καθοδηγητών

- Τα προφίλ των καθοδηγητών ήταν ποικίλα – κοινωνικοί λειτουργοί, εκπαιδευτές, σύμβουλοι νέων που εκλαμβάνονται ότι βρίσκονται σε 'κίνδυνο' και ζουν σε ευαίσθητες περιοχές.
- Στη περίπτωση της Γαλλίας, υπήρχαν επίσης νέοι που ζουν σε ευαίσθητες περιοχές, οι οποίοι εκπαιδεύτηκαν και είχαν σχετική εθελοντική εμπειρία

## Επεξήγηση δυσκολιών που αντιμετώπισαν οι καθοδηγητές

- Παρακίνηση νέων
- Εμπλοκή των νέων στο μακρο-διάστημα
- Ανεπάρκεια στήριξης στην προσέγγιση JuCiVol

## Ανάδραση και εισηγήσεις από τους καθοδηγητές

- 1° – καλή επεξήγηση για τα οφέλη και τα εμπόδια της εθελοντικής εμπειρίας για να είναι προετοιμασμένοι για σχόλια/ερωτήσεις
- 2° – επάρκεια στην κατάρτιση για τις βασικές ικανότητες με απτά αποτελέσματα για τους μαθητευόμενους
- 3° – σύγκριση/ανταλλαγή εμπειριών με άλλους καθοδηγητές από άλλες περιοχές/χώρες

## Μέθοδοι ή εργαλεία σχετικά με το πρόγραμμα καθοδήγησης JuCiVol

- **1<sup>η</sup> μέθοδος:** εκπαίδευση εθελοντών
- **2<sup>η</sup> μέθοδος :** εκπαίδευση για τις βασικές ικανότητες
- **3<sup>η</sup> μέθοδος:** συνεργατική προσέγγιση (οριζόντια μαθησιακή διαδικασία)

## Πιλοτική εφαρμογή στην Κύπρο



### Περιεχόμενο εφαρμογής

- **Συμβαλλόμενοι οργανισμοί:** Γραφείο Απασχόλησης της Παγκύπριας Εργατικής Ομοσπονδίας, επικεφαλής Κέντρων Νεότητας σε διάφορες αστικές και αγροτικές περιοχές, ιδρύματα και ΜΚΟ που εργάζονται στα θέματα μετανάστευσης
- **Περιοχές εφαρμογής:** Λευκωσία και Πάφος (συμμετοχή εκπαιδευτών από Λάρνακα και Λεμεσό επίσης)

### Κύριες Εισηγήσεις για τη Βελτίωση της Καθοδήγησης

- **1<sup>ο</sup>** – η προσέγγιση των 4<sup>ων</sup> βημάτων θα μπορούσε να γίνει σε πέντε βήματα με τη προσθήκη ενός ακόμα μετά το βήμα 4 – Δόμηση Σχεδίου Δράσης. Ένα βήμα για το πώς εφαρμόζετε ένα Σχέδιο Δράσης
- **2<sup>ο</sup>** – περισσότερος χρόνος θα πρέπει να αφιερωθεί για την επεξήγηση του βήματος 3 σε σχέση με την αξιολόγηση της εθελοντικής εμπειρίας των νέων, την λογική πίσω από την αξιολόγηση και τη χρησιμότητα στην ανάπτυξη σχεδίων δράσεων

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους Καθοδηγητές

- **1<sup>ο</sup>** – οι πλείστοι επαγγελματίες είδαν το εργαλείο ως κάτι που έλειπε από την πηγή των εκπαιδευτικών τους μέσων και αναγκαίο για την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης κατάρτισης με τους νέους
- **2<sup>ο</sup>** – Η επικέντρωση σε ομάδες νέων που βρίσκονται σε κίνδυνο έχει ιδωθεί ως πρακτική συμπερίληψης και πρωτοποριακή
- **3<sup>ο</sup>** - το εργαλείο μπορεί εύκολα να διαμορφωθεί και να εφαρμοστεί σε περισσότερες ομάδες νέων
- **4<sup>ο</sup>** – το εργαλείο μπορεί να είναι σημείο εκκίνησης στο να αναθεωρήσουν τον εθελοντισμό με νέους όρους επηρεάζοντας τους νέους να εμπλακούν ή να επανα-εμπλακούν στον εθελοντισμό.
- **5<sup>ο</sup>** – η προσέγγιση του εργαλείου μπορεί να συμβάλει στην περεταίρω ανάπτυξη του εθελοντισμού στην Κύπρο, να εμπνεύσει την ανάπτυξη νέων εργαλείων που θα βοηθούσε την ποιοτική και ποσοτική συμμετοχή των νέων στον εθελοντισμό.
- **6<sup>ο</sup>** – ευκαιρία εμπλοκής των οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών στις επαρχίες πιο παραγωγικά για την αναγνώριση των πραγματικών αναγκών εθελοντισμού



### Περιεχόμενο εφαρμογής

- **Συμβαλλόμενοι οργανισμοί:** τοπικές οργανώσεις (για νέους) στην Essonne (Ile de France) και στην Lourdes (Occitanie), CRPVE (κέντρο για επαγγελματίες που εργάζονται σε ευαίσθητες περιοχές), MKO στην Yvelines (Ile de France) και ένα σχολείο δεύτερης ευκαιρίας στο Montereau (Seine et Marne), Cité Saint Pierre (Caritas France)
- **Περιοχές εφαρμογής:** 5 πόλεις στην Ile de France και 1 πόλη στην Occitanie (περιοχή στα Βορειοανατολικά της Γαλλίας)

### Κύριες Εισηγήσεις για τη Βελτίωση της Καθοδήγησης

- 1<sup>ο</sup> – οι πρώτες συνεδριάσεις με τους καθοδηγητές και οι τελευταίες να συνδυαστούν με νέους που θέλουν να στηρίξουν οι καθοδηγητές
- 2<sup>ο</sup> – πιο απλή παιδαγωγική στήριξη αρχικά και μετά πιο λεπτομερής ενημέρωση για την καθοδήγηση (τελική στήριξη)
- 3<sup>ο</sup> – σύγκριση με άλλες πόλεις/περιοχές και χώρες (ανάδραση από τις άλλες 4 χώρες του Jucivoi)
- 4<sup>ο</sup> – δυνατότητα συνεργασίας με τους νέους που παρακολούθησαν την εκπαίδευση στο μακρο-διάστημα.

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους Καθοδηγητές

- 1<sup>ο</sup> – Οι εκπαιδευτές είναι πεπεισμένοι από την κυκλική προσέγγιση, την κύρια παιδαγωγική μέθοδο που σχεδιάστηκε και για την κατάρτιση (4 βήματα) και την καθοδήγηση (3 βήματα)
- 2<sup>ο</sup> – Το κύριο σημείο ήταν η δυναμική διαδικασία – στο τέλος των 3/4 βημάτων, ο εκπαιδευόμενος έχει εμπλουτίσει τις γνώσεις του μέσω της διαδικασίας και νέες ιδέες και προοπτικές έχουν επέλθει
- 3<sup>ο</sup> – Το γραπτό μέρος ίσως να είναι πολύ απαιτητικό για τους νέους – θα πρέπει αν στηρίζονται σε προσωπικό επίπεδο αρχικά και μετά να γίνονται πιο αυτόνομοι.
- 4<sup>ο</sup> – Οι πλείστοι ανακάλυψαν την προσέγγιση πορτφόλιου. Η προσέγγιση αυτή συμπεριλαμβάνει επίσης 5 επίπεδα ικανοτήτων
- 5<sup>ο</sup> – Η ανάλυση SWOT ως η τελευταία συνεδρίαση είναι αναγκαία επειδή είναι μια εγκάρσια προσέγγιση για χρήση σε κάθε δράση – μάθηση, κατάρτιση, δράση στο πεδίο
- 6<sup>ο</sup> – Η προσέγγιση προσαρμογής και κριτικής σκέψης στην επαγγελματική πρακτική είναι κύριο επίτευγμα της καθοδήγησης.



### Περιεχόμενο εφαρμογής

- **Συμβαλλόμενοι οργανισμοί:** 15 οργανισμοί όπως το **MuLab** (μη κερδοσκοπικό ίδρυμα), **Consorzio Ro.Ma** (παροχέας VET provider & συμβουλευτικός οργανισμός επιχειρήσεων), **Agenfap** (ανάπτυξη και καινοτομία της γνώσης και ανθρώπων), **Caritas** (Caritas Ρώμη), **SPI** (Υπηρεσία Απασχόλησης, συνδιαλεγόμενος για εργοδότες και ανέργους), **Ordine Psicologi Lazio** (Σύνδεσμος Ψυχολόγων, ένα μη οικονομικός δημόσιος φορέας του Υπουργείου Υγείας), **La Sapienza** (δημόσιο Πανεπιστήμιο στην Ρώμη)
- **Περιοχές εφαρμογής:** Ρώμη (Latium) και τριγύρω

### Κύριες Εισηγήσεις για τη Βελτίωση της Καθοδήγησης

- **1<sup>ο</sup>** – τα εργαλεία είναι καλά δομημένα αλλά θα μπορούσαν να αναβαθμιστούν περισσότερο. Για παράδειγμα, τα εργαστήρια να ήταν πιο προσαρμοσμένα για τις ανάγκες των νέων με βάση τη σύνδεσή τους (εθνότητα, πολιτισμός, θρησκεία) για να καλύπτονται καλύτερα οι ανάγκες τους. Επιπρόσθετα, θα ήταν χρήσιμο να έχουμε πολύ-πολιτισμικές τάξεις, όπου οι διαφορετικότητες των νέων να μπορούσε να αντιπροσώπευε κίνητρο ανταλλαγής μεταξύ τους.
- **2<sup>ο</sup>** – σε σχέση με τις πιλοτικές συνεδριάσεις, οι επαγγελματίες πιστεύουν ότι μερικές αλλαγές σε σχέση με τη διάρκεια των συνεδριάσεων θα ήταν πλεονέκτημα για την επιτυχία του προγράμματος

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους Καθοδηγητές

- **1<sup>ο</sup>** – Το εργαλείο παίζει ένα σημαντικό ρόλο στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης, ενδυνάμωσης των κοινωνικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων και βελτίωση της αυτό-πεποίθησης.
- **2<sup>ο</sup>** – Τα εργαλεία που αναπτύχθηκαν παρέχουν στους νέους τη δυνατότητα δραστηρικής συμμετοχής στις συνεδριάσεις και είναι καλός για ευαισθητοποίηση στο πως η ανταλλαγή γνώσεων, η συμμετοχή και η κατανόηση βασικών στοιχείων για τη συμμετοχή στην κοινω-οικονομική ζωή είναι τα καλύτερα εργαλεία να έχει ο πολίτης στις δημοκρατικές κοινωνίες.
- **3<sup>ο</sup>** – Η δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης του εργαλείου, η προσαρμοστικότητά του για χρήση σε άλλα περιβάλλοντα.
- **4<sup>ο</sup>** – Οι συνεδριάσεις της καθοδήγησης ήταν καλά δομημένες και επικεντρωμένες στις πραγματικές ανάγκες των μη προνομιούχων και κοινωνικά αποκλεισμένων νέων ανθρώπων.
- **5<sup>ο</sup>** – Σε μια ανοικτή συζήτηση, θα ήταν αναγκαίο να δοθεί στους νέους περισσότερος χρόνος να αναπτύξουν τις προσωπικές τους αντιδράσεις για το τι έχουν μάθει στη συνεδρίαση. Για να αυξηθεί η πληροφόρηση για το θέμα είναι αναγκαίο να εμπνεύσεις επίσης μια προσωπική αντίδραση για το τι έχει γίνει αντικείμενο μάθησης – ιδιαίτερα στη τελευταία συνεδρίαση
- **6<sup>ο</sup>** – Η ανταλλαγή εμπειριών και γνώσεων μεταξύ των καθοδηγητών και των νέων. Το γεγονός ότι οι εκπαιδευτές είναι πιο έμπειροι είναι μεγάλο πλεονέκτημα για την προσωπική ανάπτυξη των συμμετεχόντων.



## Πιλοτική εφαρμογή στη Σλοβενία

### Περιεχόμενο εφαρμογής



- **Συμβαλλόμενοι οργανισμοί:** Zavod MISSS (Ινστιτούτο MISSS, Youth Informative Counseling Center of Slovenia), Humanitarno dobrodelno društvo UP (Charity HOPE), Dijaški dom Postojna SGLŠ (Εστία στο Postojna, δασική σχολή και σχολή ξύλου), Srednja gozdarska στην lesarska šola Postojna (Postojna δασική σχολή και σχολή ξύλου), Srednja zdravstvena šola Ljubljana (Δευτεροβάθμια νοσηλευτική σχολή Ljubljana), Srednja poklicna στη strokovna šola Bežigrad (Δευτεροβάθμια επαγγελματική σχολή στο Bežigrad)
- **Περιοχές εφαρμογής:** Ljubljana, Jesenice, Postojna

### Κύριες Εισηγήσεις για τη Βελτίωση της Καθοδήγησης

- **1<sup>ο</sup>** – να γίνει αξιολόγηση με ευπαθείς νέους αυτής της ηλικίας μιας και η πλειοψηφία τους δεν συμμετέχει σε καμιά οργανωμένη δράση και παρουσιάζοντάς την ως αφανής ομάδα στην κοινωνία είναι το κύριο θέμα, αυτή η ομάδα στόχου (νέοι 15-30 χρόνων) είναι κοινωνικά αποκλεισμένοι με πολλούς τρόπους είτε επειδή εγκαταλείπουν το σχολείο ή της ανεργίας και έχουν πολύ περιορισμένα κοινωνικά δίκτυα. Πολλές νέες μουσουλμάνες αυτής της ηλικίας επικεντρώνονται στην γονικότητα και δεν συμμετέχουν στην έξω από τη ζωή των παραδοσιακών δομών των κοινωνιών τους.
- **2<sup>ο</sup>** – η έλλειψη κινήτρων επιπρόσθετα με κανένα οικονομικό όφελος παρουσιάστηκε ως το κύριο εμπόδιο στη διοργάνωση της εκπαίδευσης με τους νέους, για αυτό η οικονομική στήριξη μπορεί να είναι ένα βοήθημα.

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους Καθοδηγητές

- **1<sup>ο</sup>** – Οι εκπαιδευτικές συνεδριάσεις έχουν πολύ καλά εκληφθεί από τους συμμετέχοντες – οι νέοι συμμετείχαν δραστικά όσο τους επέτρεπαν οι γλωσσικές τους δυνατότητες. Η βοήθεια από την Αλβανή που συμμετείχε και σπούδασε στην Σλοβενία και μετάφραζε στα Αλβανικά τα λιγότερα κατανοητά κομμάτια αποδείχτηκε να είναι καθοριστικό. Η κατάρτιση ανάμεσα στους αιτητές ασύλου έγινε στην Αγγλική λόγω του ότι κανένας δεν καταλάβαινε Σλοβένικα. Βασιστήκαμε στη βοήθεια ενός από τους καθοδηγητές και ενός Ιταλού που μετάφραζε στα Γαλλικά και Αραβικά.
- **2<sup>ο</sup>** – Οι πλείστοι επαγγελματίες είδαν το εργαλείο ως καλά δομημένο και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους στη δουλειά τους με τους νέους που δεν είναι ενήμεροι για τον εθελοντισμό.
- **3<sup>ο</sup>** – Το πιο θετικό κομμάτι του εργαλείου για τους επαγγελματίες ήταν η προσέγγιση συμπερίληψης και η επικέντρωση στους νέους που είναι σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.
- **4<sup>ο</sup>** – Οι πλείστοι επαγγελματίες βρήκαν το εργαλείο ως πολύ χρήσιμο για εφαρμογή και εμπλουτισμό των συνήθων καθημερινών τους δράσεων.
- **5<sup>ο</sup>** – Οι πλείστοι επαγγελματίες είδαν τις συνεδρίες καθοδήγησης ως πολύ δομημένες και ειδικά πολύ χρήσιμες στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στην δουλειά τους με τους νέους μετανάστες.
- **6<sup>ο</sup>** – Εισηγήση για τη δημιουργία ενός φόρουμ για συζήτηση και ανταλλαγή <sup>24</sup>εμπειριών ανάμεσα σε επαγγελματίες από διαφορετικούς οργανισμούς στο πώς να ξεπερνιόνται τα προβλήματα πρόσβασης στους νέους με μεταναστευτικό υπόβαθρο και ανάμειξης τους στα προγράμματα στήριξης.



## Πιλοτική εφαρμογή στην Ισπανία

### Περιεχόμενο εφαρμογής



- **Συμβαλλόμενοι οργανισμοί:** Fundación Hechos (πρόγραμμα που στοχεύει στα παιδιά, τους νέους και την οικογένεια, ειδικά στους τομείς της κατάρτισης, της κοινωνικής και εργασιακής ένταξης και διεθνούς συνεργασίας), Fundación Cauce (πρόγραμμα κοινωνικής και εργασιακής ένταξης ατόμων σε κίνδυνο αποκλεισμού), Burgos Acoge (προώθηση και ενσωμάτωση μεταναστών στη πόλη και επαρχία του Burgos), Accem (εξειδικεύεται στους πρόσφυγες και τη μετανάστευση και την ένταξή τους ασχέτως καταγωγής, φύλου, φυλής, θρησκείας, απόψεων ή κοινωνικής ομάδας), The Centre Victoriano Cremer (δημόσιο κέντρο εκπαίδευσης ενηλίκων), Υπόψη Gitana (διασφαλίζει βασικές ανάγκες και θεμελιώδη δικαιώματα της κοινότητας Ρομά στο Burgos), Comité Antisida, AntiAIDS Επιτροπή Πολιτών του Burgos (δημιουργία δομών βοήθειας και στήριξης των ατόμων με HIV / AIDS), Biblioteca Pública Centro Cívico San Agustín, San Agustín Civic Center (προσανατολίζεται στις οικογένειες, ενσωματώνει παραδοσιακές υπηρεσίες βιβλιοθήκης, νέες τεχνολογίες και αναψυχή), Consejo de la Juventud de Burgos, το Συμβούλιο Νεολαίας του Burgos (μέρος του περιφερειακού Συμβουλίου Νεολαίας της Castilla y León, αντιπροσωπεύει επίσημα το διαμεσολαβητή των νέων πριν την Αυτόνομη Διοίκηση και πριν οποιοσδήποτε οργανισμό του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα)
- **Περιοχές εφαρμογής:** Burgos (περιοχή Castilla Leon)

### Κύριες Εισηγήσεις για τη Βελτίωση της Καθοδήγησης

- **1<sup>ο</sup>** – οι νέοι με μεταναστευτικό υπόβαθρο (είτε αυτοί είτε οι γονείς τους), υπάρχουν μερικά εμπόδια που προέρχονται από την κοινωνική φαντασία που ακόμη έχει ρατσιστικά στερεότυπα και αρνητικά υπονοούμενα (ειδικά σε καιρούς οικονομικής κρίσης όπου υπάρχει ανταγωνισμός μεταξύ ντόπιων και μεταναστών εργατών για την πρόσβαση στην εργασία, το ίδιο και με την κοινότητα Ρομά).
- **2<sup>ο</sup>** – η λιγοστή κοινωνικοποίηση με νέους από την τοπική κοινωνία και οι δυσκολίες να συμμετάσχουν και να απολαμβάνουν δραστηριότητες αναψυχής που διοργανώνονται από νέους της τοπικής κοινωνίας, κυρίως λόγω του γλωσσικού θέματος (δεν μιλούν Ισπανικά).
- **3<sup>ο</sup>** – η έλλειψη οικονομικών πόρων περιορίζει πολύ το πώς κοινωνικοποιούνται και που, για αυτό υπάρχει χαμηλό επίπεδο συμμετοχής σε δραστηριότητες αναψυχής για τις πλείστες οποίες υπάρχει οικονομική συναλλαγή, αυτοί οι νέοι μένουν σπίτι (συχνά σε κοινό διαμέρισμα με επίβλεψη) ή/και επισκέπτονται άλλους νέους στα σπίτια τους.

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους Καθοδηγητές

- **1<sup>ο</sup>** – Το Jucínol είναι ένα εξαιρετικό εργαλείο ευαισθητοποίησης για τις πιθανότητες εθελοντισμού ανοικτό σε νέους μετανάστες, ιδιαίτερα οι φοιτητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο ήταν πιο θετικοί στον εθελοντισμό παρά οι ντόπιοι φοιτητές.
- **2<sup>ο</sup>** – Η προσέγγιση Jucínol μπορεί να είναι ο δρόμος για ανάπτυξη ενός πιο δυναμικού συστήματος για την αναγνώριση των ικανοτήτων που λαμβάνονται μέσω της τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης.
- **3<sup>ο</sup>** – Το εργαλείο άρεσε στους επαγγελματίες και αναγνώρισαν την αξία για την κινητοποίηση των νέων σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού στον εθελοντισμό.
- **4<sup>ο</sup>** – οι επαγγελματίες ανέφεραν τη σχετικότητα συμπερίληψης του πλαισίου για τις ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη στο εργαλείο λόγω του ότι βοηθάει στην κατανόηση των πολλαπλών διαστάσεων του να **αγίζει κάποιος κάπου**.
- **5<sup>ο</sup>** – Ήταν επίσης πολύ θετικοί με την προσέγγιση των τεσσάρων βημάτων <sup>25</sup>
- **6<sup>ο</sup>** – Οι επαγγελματίες ενδιαφέρθηκαν να συμμετάσχουν στο Jucínol επειδή δίνει στους νέους τη δυνατότητα δόμησης των δικών τους Σχεδίων Δράσεων Εθελοντισμού με βάση των γνώσεων τους και τι τους αρέσει να κάνουν και τις ικανότητες που θέλουν να αποκτήσουν.



### Περιεχόμενο της πιλοτικής εφαρμογής

- Ποικιλομορφία των εθνικού/δεσμικών πλαισίων – γνώση του εθελοντισμού, προσέγγιση ικανοτήτων και μη-τυπική και άτυπη μάθηση
- Ποικιλομορφία των προφίλ των επαγγελματιών – επαγγελματίες εκπαιδευτές, κοινωνικοί λειτουργοί εκπαιδευμένοι να στηρίζουν νέους σε 'κίνδυνο', δάσκαλοι σε σχολεία ή στην ανώτερη εκπαίδευση

### Μέθοδοι, μεθοδολογία ή εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής

Λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των επαγγελματικών προφίλ των καθοδηγητών, η ποικιλία των μεθοδολογικών προσεγγίσεων και μεθόδων είναι μεγάλη αλλά φαίνεται ότι οι ακόλουθες προσεγγίσεις ήταν οι πιο σχετικές: διαδικασίες συνεργασίας, οριζόντιες διαδικασίες, καταιγισμός ιδεών, εργασία σε μικρές ομάδες, δράση στο πεδίο και/ή πολύ συγκεκριμένα σχέδια δράσεις που σχεδιάστηκαν μαζί με τους νέους στη διάρκεια της καθοδήγησης που προσφέρθηκε από τους επαγγελματίες.

### Κύριες δυσκολίες που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευόμενοι στη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής με τους νέους σε 'κίνδυνο'

- 1<sup>ο</sup> – έλλειψη χρόνου λόγω του ότι έψαχναν για δουλειά, κατάρτιση ή πληρωμένη δράση, η οποία είναι η κύρια προσδοκία όπως υπογραμμίστηκε από τους επαγγελματίες που δουλεύουν με νέους ή νέους με προφίλ NEET
- 2<sup>ο</sup> – αβεβαιότητα που συνδυάζεται με το κοινωνικό και οικονομικό τους στάτους (ντόπιοι νέοι με προφίλ NEET) και/ή διοικητικό στάτους (μετανάστες χωρίς έγγραφα για νέο-αφιχθέντες)
- 3<sup>ο</sup> – έλλειψη αυτοπεποίθησης σε σχέση με το αβέβαιο κοινωνικό και οικονομικό τους στάτους
- 4<sup>ο</sup> – προκαταλήψεις και/ή διακρίσεις νέων μπορεί να έχουν αντιμετωπιστεί επίσης

### Ανάδραση και εισηγήσεις από τους καθοδηγητές

- 1<sup>ο</sup> – πιλοτική εφαρμογή με νέους είναι η βασική κατάσταση για κατανόηση
- 2<sup>ο</sup> – γνώση για τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά και διοικητικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι (νέοι σε 'κίνδυνο')
- 3<sup>ο</sup> – υιοθέτηση της καθοδήγησης (και εκπαίδευσης) με βάση και των προφίλ των νέων και των πραγματικών τους πεποιθήσεων
- 4<sup>ο</sup> – να είναι κανείς πρακτικός και ρεαλιστικός όσο γίνεται ιδιαίτερα με τα 'πιθανά' και 'διαχειρίσιμα' σχέδια δράσης (επιλογή 1 – η καλύτερη επιλογή, επιλογή 2 – πιθανών στο κοντινό μέλλον, επιλογή 3 – εφικτή με το ξεπέρασμα οροσήμων)

## B - Γλωσσάριο

**Αξιολόγηση** - η διαδικασία εκτίμησης της γνώσης, τεχνογνωσίας, δεξιοτήτων ή/και ικανοτήτων ενός ατόμου ενάντια προκαθορισμένων κριτηρίων – συχνά ακολουθείται από αναγνώριση ή δίπλωμα ή συνολικό φάσμα μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση των επιτυχιών των μαθητευομένων (CEDEFOP 2002)

**Αξιολόγηση ικανοτήτων** - το σύνολο των μεθόδων και διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των επιτυχιών (γνώση, τεχνογνωσία ή/και ικανότητα) του ατόμου και συχνά οδηγεί στην αναγνώριση (η αξιολόγηση χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μεθόδων ή των παροχέων) - CEDEFOP

**Πιστοποίηση Ικανοτήτων** - διαδικασία που επίσημα αναγνωρίζει τη γνώση, τεχνογνωσία και/ή τις ικανότητες που αποκτήθηκαν από το άτομο που ακολούθησε καθιερωμένη διαδικασία αξιολόγησης. Η πιστοποίηση ακολουθείται από την έκδοση πιστοποιητικού ή διπλώματος από διαπιστευμένο σώμα - CEDEFOP

**Ικανότητα** – αποδεδειγμένη και επιδεικνυόμενη δυνατότητα εφαρμογής γνώσης, τεχνογνωσίας και σχετιζόμενης γνώσης σε σύνηθες και/ή εναλλασσόμενη εργασιακή κατάσταση - CEDEFOP

**Επίσημη εκπαίδευση** – εκπαίδευση που αποκτείται στο σχολείο ή σε οποιοδήποτε επίσημο εκπαιδευτικό οργανισμό με επίσημο πρόγραμμα σπουδών και σύστημα επιθεώρησης εκπαιδευτικών οργανισμών από ανεξάρτητα σώματα (Huber & Reynolds, 2014)

**Ανεπίσημη εκπαίδευση** - εκπαίδευση που αποκτείται με την ανταλλαγή γνώσεων με φίλους, γονείς, συναδέλφους και με δράσεις που παίρνονται από το άτομο. Η ανεπίσημη μάθηση συνεχίζεται δια βίου ζωής (δια βίου μάθηση) και οι ενήλικες είναι υπεύθυνοι να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση ψάχνοντας καινούργιες εμπειρίες και επαφές με τον κόσμο (Huber & Reynolds, 2014)

**Άτυπη εκπαίδευση** – δράσεις που επικεντρώνονται στις στάσεις, γνώσεις και νόηση, δεξιότητες και δραστηριότητες. Ο σχεδιασμός διοικείται από παιδαγωγικές παραδόσεις οι οποίες είναι και γενικές και ειδικές (Huber & Reynolds, 2014)

**Επίσημη μάθηση** – μάθηση που ως συνήθως παρέχεται από ένα οργανισμό εκπαίδευσης ή κατάρτισης, δομημένο (σε σχέση με τα μαθησιακά αντικείμενα, εκπαιδευτικών ωρών και στήριξης) και καταλήγει στην πιστοποίηση. Η επίσημη μάθηση είναι σκόπιμη από την μεριά του εκπαιδευομένου (Cedefop, 2002).

**Ανεπίσημη μάθηση** – μάθηση που προκύπτει από τις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής σε σχέση με την εργασία, την οικογένεια ή διασκέδαση. Δεν είναι δομημένη (σε σχέση με τα μαθησιακά αντικείμενα, εκπαιδευτικών ωρών και στήριξης) και δεν καταλήγει σε πιστοποίηση. Η ανεπίσημη μάθηση μπορεί να είναι σκόπιμη ή όχι (ή τυχαία) (CEDEFOP 2002)

**Άτυπη μάθηση** – μάθηση που είναι ενσωματωμένη σε προγραμματισμένες δραστηριότητες που δεν έχουν αποκλειστικά σχεδιαστεί για μάθηση αλλά εμπεριέχουν ένα σημαντικό μαθησιακό στοιχείο (κάτι που περιγράφεται ως ημι-δομημένη γνώση). Είναι σκόπιμη από την πλευρά του εκπαιδευομένου. Η άτυπη μάθηση δεν οδηγεί σε πιστοποίηση - CEDEFOP

**Μαθησιακό αποτέλεσμα** - ή δήλωση για το τι αναμένεται να μάθει ο εκπαιδευόμενος, να είναι ικανός να κάνει και να καταλάβει στο τέλος της μαθησιακής διαδικασίας (CEDEFOP 2017)

**Δια βίου μάθηση**- όλη η μαθησιακή δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε ολόκληρη τη ζωή, με σκοπό τη βελτίωση της γνώσης, δεξιοτήτων και ικανοτήτων μέσα στο προσωπικό, πολιτειακό, κοινωνικό ή εργασιακό τομέα (CEDEFOP 2002)

**Καθοδήγηση** – συμβουλευτική και στήριξη που παρέχεται σε νεοεισερχόμενο (π.χ κάποιος που εισέρχεται σε οργανισμό) ή σε κάποιον ως μέρος της επαγγελματικής ανάπτυξης και στήριξης από ένα έμπειρο άτομο που δρα ως πρότυπο, καθοδηγητής ή έμπιστος (CEDEFOP, 2008)

**Καθοδηγητής** – άτομο που είναι πεπειραμένο, προσοντούχο και καταρτισμένο σε ένα επαγγελματικό πεδίο σε σχέση με τον καθοδηγούμενο και προσφέρει καθοδήγηση και στήριξη (CEDEFOP, 2008)

**Αναγνώριση της ανεπίσημης και άτυπης μάθησης** – μια διαδικασία αξιολόγησης και αναγνώρισης μεγάλου εύρους δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αναπτύσσουν τα άτομα στη ζωή τους σε διαφορετικά περιβάλλοντα, για παράδειγμα μέσω εκπαίδευσης, εργασίας και δραστηριοτήτων αναψυχής - CEDEFOP

**Εκτίμηση μάθησης** – η διαδικασία αναγνώρισης συμμετοχής στη μάθηση και των αποτελεσμάτων της (επίσημης, ανεπίσημης και άτυπης) για την εγγενή της αξία και την αποτίμησή της - CEDEFOP



Bjornavold (J), 2000, Making Learning Visible, Cedefop, Thessaloniki.

Cedefop, 200 & 2015, *European Guidelines for validating non-formal and informal learning*, Luxembourg,: European Communities,

Duvekot (R), Halba (B), Aagard (K), Gabrscek (S), Murray (J) (2014) *The power of VPL- Validation of Prior Learning*, Rotterdam : Inholland University AS & European Centre Valuation Prior Learning:.

European Volunteer Center (2017), *Developing European Volunteering strategies*, London: EVC.

European Parliament & Council, (2008), Recommendation on the establishment of the *European Qualifications Framework for lifelong learning*, Brussels: 2008/C 111/01

European Commission (2011), *Communication on EU Policies and volunteering: Recognising and Promoting Cross-border Voluntary activities* in the EU, Brussels

European Commission (2012) - Education and Training 2020 Work programme. Thematic Working Group 'Assessment of Key Competences' Literature review, Glossary and examples.

GHK (2010), *Study on Volunteering in the European Union*, Brussels: European Commission, DC EAC - National Reports for Spain ; France ; Italy ; Cyprus and Slovenia

Gray D.E, Goregaokar. H, Jameson J. and Taylor J. (2013), *The Mentor Handbook- A Practical Guide for VET Teacher Training*, University of Surrey & University of Greenwich, CEDEFOP

Halba, B. (2015 ) –Articles for the final publication of the Success at School through Volunteering project- SAS , Northampton: University of Northampton .

Halba, B. (2014 ) - Volunteering – an alternative pedagogical strategy to combat Early School Leaving and to enhance Success at School, - publié pour la revue slovène Šolsko polje , Ljubljana: Educational Research Institute.

Halba, B. (2011), *Guide pratique du bénévolat*, Paris : Larousse.

Halba, B. (2011) : *Valuing volunteering : a major issue for the European Year of Volunteering* , Communication for the Final conference of the VALUE project, Liverpool: University of Liverpool:

Halba, B. (2006), *Gestion du bénévolat et du volontariat*, Bruxelles : De Boeck

Halba, B. (2003), *Bénévolat et volontariat en France et dans le monde*, Paris : La Documentation française

Halba B (1997), *Bénévolat dans la vie économique, sociale et culturelle*, Paris : La Documentation française

Huber J. & Reynolds C. (2014), *Developing Intercultural competence through education*, Strasbourg: Council of Europe

Lafraya S. (2011) , *Intercultural learning in non-formal education*, Strasbourg: Council of Europe.

Youth Forum Jeunesse (2003), “Policy paper on Youth organisations as non-formal educators- recognizing our role”, Rome: Council of Members, COMEM 0618-03-final

## Δ – Βασικά εργαλεία και στρατηγικές της ΕΕ και Ευρωπαϊκά προγράμματα

- 1- **Europass**- ένα έγγραφο για την καθαρή και αποτελεσματική παρουσίαση των δεξιοτήτων και προσόντων: δημιουργείστε το CV (+ συνοδευτική επιστολή) online, επικαιροποίηση CV (PDF+XML) online ; Υπόδειγμα και οδηγίες: Παραδείγματα περαιτέρω πληροφορίες - <https://europass.cedefop.europa.eu/documents/curriculum-vitae>
- 2- **Youthpass**- Συμμετέχοντες εγκεκριμένων προγραμμάτων Erasmus+ Youth in Action and of the Youth in Action programmes έχουν το δικαίωμα να λάβουν αναγνώριση της συμμετοχής και μάθησής τους στα προγράμματα. Το πιστοποιητικό Youthpass είναι το εργαλείο που έχει αναπτυχθεί για αυτό το σκοπό. Ανάλογα με τον τύπο προγράμματος, ο ρόλος αυτός μπορεί να παρθεί από ηγέτη ομάδα, καθοδηγητή, εκπαιδευτή κλπ.. περαιτέρω πληροφορίες - <https://www.youthpass.eu/en/Youthpass/>
- 3- **Ευρωπαϊκά προγράμματα σχετικά με το JuCiVol**

- 3.1 **Success at school through Volunteering – SAS** (Comenius, 2012-2014); πρωτοβουλία από irin conseil σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Northampton σε 6 ΕΕ χώρες; Εθελοντική εμπειρία ως εναλλακτική παιδαγωγική προσέγγιση ενάντια στην Πρόωρη Εγκατάλειψη του Σχολείου (ESL) με εκπαιδευτικές ενότητες για νέους 14-20 με δυσκολίες στο σχολείο ή επαναφορά στο σχολείο. Περαιτέρω πληροφορίες: [www.successatchool.eu](http://www.successatchool.eu)
- 3.2 **The Schola project (2016-2018)**- πρωτοβουλία από irin Conseil σε συνεργασία με το Collège Blaise Pascal (Massy, Essonne) σε 6 ΕΕ χώρες. Στόχευε στην ενδυνάμωση εκπαιδευτών που εργάζονται με νέους με όλες τις ικανότητες και δεξιότητες που χρειάζονταν για να προσφέρουν υπηρεσίες υψηλής ποιότητας και να αναδείξουν τις αυξανόμενες διαφορετικές ανάγκες, π.χ αυτές σε σχέση με τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Περαιτέρω πληροφορίες: <http://www.schola-erasmus.eu/>
- 3.3 **BUONE PRATICHE DI RICONOSCIMENTO E VALIDAZIONE DELLE COMPETENZE NEL VOLONTARIATO ITALIANO – (Italy)**- μια σειρά καλών πρακτικών από την Ιταλία για την αξιολόγηση ικανοτήτων και δεξιοτήτων που λαμβάνονται μέσω της εθελοντικής εμπειρίας - επισκόπηση των ικανοτήτων και μάθησης σε διαφορετικά περιβάλλοντα όπως η επίσημη, ανεπίσημη και άτυπη μάθηση με πλήρη κατάλογο προγραμμάτων και εργαλείων που αξιολογούν τις ικανότητες
- 3.4 **CESVOT -SKILLS OF VOLUNTEERING (Ιταλία)**: ανάλυση των εκπαιδευτικών αναγκών του Daniel Boggiani 2011, Έρευνα για τον εθελοντισμό με χωρία στις δεξιότητες - [http://www.cesvot.it/repository/cont\\_schedemm/6721\\_documento.pdf](http://www.cesvot.it/repository/cont_schedemm/6721_documento.pdf)
- 3.5 **Le z drugimi smo-SI** (<https://lezdrugimismo.si/>) – Σλοβένικο πρόγραμμα που εφαρμόστηκε από το ZRC SAZU, επικεντρώνεται στην μετανάστευση και τον εθελοντισμό.

## Ε- Επαγγελματικά προφίλ της ομάδας ως παραδείγματα

καθοδηγητών για το πρόγραμμα JUCIVOL



**UNIVERSIDAD**

**DE BURGOS** Η Δρ. Monica Ibanez από το Πανεπιστήμιο του Burgos (UBU) είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στην Ανθρωπολογία (1999) από το Πανεπιστήμιο του Chicago και είναι επί του παρόντος καθηγήτρια Κοινωνιολογίας και η επικεφαλής του τμήματος Κοινωνιολογίας. Το ερευνητικό της έργο επικεντρώνεται στην κατασκευή των κοινωνικών πραγματικοτήτων και τον τρόπο που αυτές οι κατασκευές επηρεάζουν την καθημερινότητα μιας δεδομένης κοινωνικής ομάδας. Έχει δημοσιεύσει διάφορα άρθρα σ' αυτά τα θέματα. Είναι μέλος διάφορων διεθνών συνδέσμων όπως το ISA, ECPR, και IMISCOE και κάνει αξιολογήσεις σε διάφορα ακαδημαϊκά περιοδικά.



Η Δρ. Bénédicte HALBA (PhD Οικονομία, Πανεπιστήμιο Παρισιού, I Pantheon Sorbonne- 1997) είναι ιδρυτής και πρόεδρος του Institute for Research and Information on Volunteering (iriv) το οποίο γιορτάζει την 20<sup>η</sup> επέτειό του (1997-2017) και διευθύντρια του iriv Conseil. Διετέλεσε λέκτορας πανεπιστημίου από το 2000 στην Ευρώπη (Γαλλία, Αυστρία, Μεγάλη Βρετανία) και έχει δημοσιεύσει διάφορα βιβλία και άρθρα για τον εθελοντισμό και τη δια βίου μάθηση. Το πρωτοπόρο πρόγραμμα που άρχισε το 2013 σε 7 χώρες της ΕΕ - Assessing a Voluntary experience (VAEB) έχει βραβευτεί για εξαιρετική πρακτική στο Ελσίνκι το 2006.

Περαιτέρω πληροφορίες στο: [www.JuCiVol.eu](http://www.JuCiVol.eu)



**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ  
ΚΥΠΡΟΥ**

Ο Δρ. Λουκάς Αντωνίου είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος από το Τμήμα Κοινωνιολογικών σπουδών του Πανεπιστημίου του Sheffield, μεταπτυχιακού στην Εφαρμοσμένη Κοινωνιολογία από το Πανεπιστήμιο Indianapolis και πτυχίου Κοινωνικών Επιστημών από το Cyprus College. Έχει εμπειρογνομosύνη στην ερευνητική μεθοδολογία και στις διαδικασίες αξιολόγησης. Έχει ξεκινήσει και συμμετάσχει σε διάφορα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα συχνά ως ειδικός αξιολογητής.



Η Federica De Paola είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στις Πολιτικές Επιστήμες και στις Διεθνείς Σχέσεις από το Πανεπιστήμιο Rome La Sapienza και μεταπτυχιακού στις Διπλωματικές Σπουδές από το Italian Society for the International Organization of Rome (SIOI). Έχει καλή γνώση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει συμμετάσχει στην έρευνα και σε δραστηριότητες ανάλυσης που σχετίζονται με κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά θέματα.



Ο Δρ. Dan Podjed είναι ερευνητικός συνεργάτης στο Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts (ZRC SAZU). Είναι βοηθός καθηγητής Πολιτισμικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο της Ljubljana. Το διδακτορικό του επικεντρώνεται στον εθελοντισμό. Η Δρ. Katarina Štrimpf είναι απόφοιτος του Τμήματος Εθνολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου της Ljubljana. Από τον Νοέμβριο του 2010, εργάζεται ως βοηθός ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Σλοβενικής Εθνολογίας του ZRC SAZU.





Αυτό το πρόγραμμα καθοδήγησης για εκπαιδευτικούς έχει εφαρμοστεί για:

- Πρώτο πλαίσιο που σχεδιάστηκε από το iriv conseil – Ιούνιος – Αύγουστος 2017
- Εμπλουτισμός τους πλαισίου μετά από συζήτηση της ομάδας και επικαιροποίηση – Οκτώβριος 2017
- Μετάφραση πλαισίου στις 5 γλώσσες – Νοέβριος 2017
- Πιλοτική εφαρμογή στις 5 χώρες – Νοέβριος 2017 – Απρίλιο 2018
- Ανάδραση και ενσωμάτωση από το iriv conseil – Νοέβριο 2018
- 

Οι πρώτοι χρήστες του προγράμματος καθοδήγησης είναι επαγγελματίες – εκπαιδευτικοί και δασκάλοι που στηρίζουν νέους σε ‘κίνδυνο’ στην κοινωνική και επαγγελματική τους εργασία



© iriv conseil (υπεύθυνος φορέας) με ανάδραση από το πρόγραμμα JuCiVol, Παρίσι, Νοέβριος 2018